

**INFORME URBANÍSTIC I ARQUITECTÒNIC PER L'ENCAIX D'UN NOU CAP
AL RAVAL NORD EN DOS INDRETS CONCRETS: L'ENTORN URBÀ DE
L'ANTIC DISPENSARI ANTITUBERCULÓS I EL DE LA CASA DE LA
MISERICÒRDIA.**

Barcelona, 29 de gener 2019

Redactors:

Carles Crosas Armengol, Arquitecte i Professor d'Urbanisme
ETSAB – UPC

Jordi Ros Ballesteros, Arquitecte i Professor de Projectes Arquitectònics
ETSAB – UPC

Jordi Sutrías Figueras, Arquitecte i Professor de Construcció
ESARQ – UIC

ÍNDEX

1. URBANISME I PLANEJAMENT

- 1.1. Àmbit Capella de la Misericòrdia. Planejament vigent. Antecedents. Justificació i tràmit de planejament derivat a desenvolupar.
- 1.2. Alternativa entorn al Dispensari Antituberculós. Planejament vigent. Antecedents. Justificació i tràmit de planejament derivat a desenvolupar.
- 1.3. Comparativa en la tramitació: Figures i temps estimats.
- 1.4. Consideracions urbanístiques sobre la mobilitat i l'espai públic en relació a les dues hipòtesis.

2. ARQUITECTURA

- 2.1. Dispensari antituberculós.
 - 2.1.1. Antecedents.
 - 2.1.2. Rehabilitacions.
 - 2.1.3. Ampliacions.
 - 2.1.4. Reubicacions.
- 2.2. Programa funcional
 - 2.2.1. Abs 25000 persones.
 - 2.2.2. Àrea assistencial.
 - 2.2.3. Eficiència tipològica.
- 2.3. Emplaçament del cap a l'entorn urbà del dispensari.
 - 2.3.1. El pla del dispensari i la plaça Terenci Moix.
 - 2.3.2. Variacions del programa. Sinèrgies d'usos i d'edificis.
- 2.4. Proposta per a un nou cap
- 2.5. Emplaçament a l'entorn de la casa de la Misericòrdia
 - 2.5.1. Antecedents històrics del conjunt. La capella.
 - 2.5.2. La reordenació urbana del Raval al 92.
 - 2.5.3. Descatalogació i enderroc. Anàlisi dels criteris.
 - 2.5.4. Forma: estructura vs figura
 - 2.5.5. Descripció de l'edifici.
 - 2.5.6. Enderroc total o parcial.
 - 2.5.7. Misericòrdia per la Capella.
 - 2.5.8. Encaixos de programes possibles amb la Capella.

3. TECNOLOGIA, TEMPS DE PROCESSOS I COSTOS DERIVATS

3.1. Sistemes tecnològics considerats

3.2. Processos que s'analitzen considerant el temps

3.3. Costos derivats en relació a processos tecnològics

3.4. Anàlisi comparatiu entre temps de processos i costos derivats de diferents opcions i condicions d'ubicació d'un nou CAP.

3.4.1. Edifici aïllat PB+4 plantes

3.4.2. Edifici aïllat PB+3 plantes i serveis a l'edifici antituberculós

3.4.3. Edifici al solar de la Misericòrdia enderrocant part de la capella

3.4.4. Edifici al solar de la Misericòrdia enderrocant totalment la capella

3.5. Fitxa resum de processos, temps i costos

.

1. URBANISME I PLANEJAMENT

- 1.1. Àmbit Capella de la Misericòrdia. Planejament vigent. Antecedents. Justificació i tràmit de planejament derivat a desenvolupar.
- 1.2. Alternativa entorn al Dispensari Antituberculós. Planejament vigent. Antecedents. Justificació i tràmit de planejament derivat a desenvolupar.
- 1.3. Comparativa en la tramitació: Figures i temps estimats.
- 1.4. Consideracions urbanístiques sobre la mobilitat i l'espai públic en relació a les dues hipòtesis.

1. URBANISME I PLANEJAMENT

1.1. Àmbit Capella de la Misericòrdia. Planejament vigent. Antecedents. Justificació i tràmit de planejament derivat a desenvolupar

1.1.1. Planejament vigent

La parcel·la emplaçada al carrer Montalegre núm.4 amb referència cadastral 0519243DF3801H0001YO té la qualificació 7c - Equipament en el planejament vigent (Pla General Metropolità). La parcel·la no només inclou l'àmbit ocupat estrictament per la capella, sinó també la franja paral·lela entre l'edifici i l'alineació amb els edificis de les Facultats de Geografia, Història i Filosofia de la Universitat de Barcelona.

Aquesta parcel·la forma part del conjunt d'equipaments entorn al carrer Montalegre, amb dos grans conjunts: a una banda del carrer, els edificis del Museu d'Art Contemporani de Barcelona, la Casa de la Caritat - Centre de Cultura Contemporània, juntament amb el Pati Manning; a l'altra banda, l'anomenada illa de la Misericòrdia, un conglomerat d'edificis i patis de gran dimensió, amb origen al segle XVI, i que inclouen la Capella de la Misericòrdia que dona al carrer d'Elisabets, (Llibreria 'Raval'), l'Antic Col·legi de Sant Guillem d'Aquitània i la Casa de la Misericòrdia pròpiament dita (seu del districte de Ciutat Vella - escola-hospici).

El conjunt d'aquests equipaments formen part de la que és probablement l'artèria més important per la regeneració urbana del Raval, a través de la concatenació d'actuacions sobre els equipaments i l'espai públic

Plànol U.02. Capella de la Misericòrdia. Planejament Vigent

1.1.2. Antecedents

01. PERI del Raval, de 18 d'Abril de 1985

U.03. Antecedents. PERI del Raval, 1985

Pocs anys després de l'aprovació del Pla General Metropolità (PGM) l'Ajuntament de Barcelona va iniciar els treballs urbanístics per la regeneració del barri del Raval. Es va redactar el Pla Especial de Reforma interior (PERI) que recollia la proposta “**Del Liceu al Seminari**”, elaborada pels arquitectes Lluís Clotet i d'Oscar Tusquets.

El projecte s'articula des d'un gran **eix vertical** (previst ja des del Pla d'Eixample de la ciutat de 1859) que travessa un important fragment del barri del Raval. A diferència de les previsions inicials, va decidir-se no obrir un carrer que tallaria el teixit existent (com Via Laietana), sinó determinar un eix discontinuo que recuperaria nombroses **peces patrimonials** entre dues dotacions emblemàtiques per la ciutat, des de la Plaça Universitat i fins a l'àmbit sud del Raval. En la successió de nous i vells equipaments, de places noves i espais lliures preexistents, s'ha acabat construint un projecte de millora molt substancial d'aquest barri.

El PERI va cercar oportunitats per crear nous espais lliures en àmbits on el vell parc edificat estava més malmès. Va introduir nous serveis i usos públics en edificis i sòls municipals, a fi de contribuir a la conservació i manteniment del patrimoni. Tot plegat, amb la confiança que la reestructuració del barri a través d'aquests ingredients públics es combinaria amb una substancial rehabilitació i substitució del parc d'habitatge (punts extrems de la memòria del PERI).

02.Modificació Puntual del PGM l'illa de la Casa de la Misericòrdia-Barcelona, de 15 de maig de 2001

U.04. Antecedents. Modificació Illa de la Misericòrdia, 2001

Aquesta MPPGM ordena un **conjunt important d'equipaments i espais lliures** en l'àmbit entre la Plaça Vicenç Martorell fins al carrer Valldonzella en ocasió de situar els edificis de la **Universitat de Barcelona** en aquest sector. El document va proposar reestructurar l'ordenació inicial amb la voluntat de delimitar més clarament el carrer Valldonzella, col·locant-hi els nous edificis on inicialment s'havia previst un espai de plaça al davant de la Casa de la Caritat i Pati Manning. D'aquesta manera es va definir l'ordenació que s'ha acabat implementant, amb la façana contínua de les facultats i biblioteca de la UB i uns espais en l'interior de l'illa que es coneixen avui com a jardins de Victòria dels Àngels.

En termes de qualificacions urbanístiques, en aquesta MPPGM es diferencia entre les tres qualificacions d'equipaments previstes a les Normes Urbanístiques del PGM:

7a - representa els equipaments públics existents i els privats

7b - els reservats preferentment per a equipaments de nova creació i d'interès municipal

7c - els reservats per a equipaments comunitaris existents i de nova creació d'interès metropolità

Com correspon, una part important dels equipaments existents de la illa tenen la qualificació 7a. Així mateix, alguns dels edificis que es pretén destinar a equipaments al carrer Elisabets tenen qualificació 7b, per entendre que tindran un caràcter més local.

En canvi, els sòls d'equipament previstos pels nous edificis de la UB es qualifiquen com a 7c, pel **caràcter manifestament metropolità** que té una dotació d'aquest tipus. En aquest sentit, es destaca com la **qualificació 7c** és la que se s'assigna a la Capella que tanca el pati de la Misericòrdia, on es descarta l'ús religiós i es preveu ubicar un equipament d'ampli abast com ho és la majoria dels edificis amb **façana al carrer Montalegre**.

Aquest pla no obstant, planteja la conservació de l'edifici l'església, a la que es preveu adossar una petita edificació per regularitzar les alineacions del carrer Valldonzella. S'esmenta que el seu **destí estarà associat a la Universitat Oberta de Catalunya**.

Quant als nous equipaments de la Universitat, es defineix amb precisió el seu perímetre interior que s'alterna amb la presència dels espais lliures

emplaçats inicialment fent façana al carrer. Els volums dels nous edificis ocupen el 100% de l'àmbit qualificat com a equipaments i tenen majoritàriament una alçada de PB+4.

03.MPGM per l'ajust del sistema de zones verdes i equipaments previstos a l'illa de la Misericòrdia i la concreció de l'equipament destinat a les Facultats de Geografia, Història i Filosofia, aprovació definitiva 15 de maig de 2001

i

Pla de Millora per a la creació d'un equipament cultural públic carrer Montalegre núm. 4 i per a l'obtenció del l'espai lliure corresponent al pati de la Casa de la Misericòrdia i dels seus accessos, aprovació definitiva octubre de 2006.

U.05. Antecedents. PMU Montalegre, núm 4. 2006

El Pla de Millora urbana fa referència a la Modificació Puntual de PGM per a l'ajust del sistema de zones verdes i equipaments previstos a l'illa de la Misericòrdia i la concreció de l'equipament destinat a les facultats de Geografia, Història i Filosofia de Barcelona, aprovat definitivament el 15 de maig de 2001 i publicat al DOGC el 15 d'abril de 2005.

El Pla de Millora proposa la utilització de l'espai de l'església per **un equipament cultural i docent** relacionat amb la Fundació CIDOB (Centre d'Informació i Documentació Internacionals de Barcelona) i l'Institut Barcelona d'Estudis Internacionals (IBEI).

El Pla explica que l'església va ser inicialment inclosa al Catàleg el Patrimoni Històric-Artístic de 1979 com un element del conjunt de la Casa de la Misericòrdia. En la MPPGM de la Illa de la Casa de la Misericòrdia es va determinar inicialment substituir-la per un equipament de nova planta destinat a la Universitat Oberta de Catalunya. Però en el tràmit d'aquesta modificació la Comissió Territorial del Patrimoni Cultural de Barcelona va informar desfavorablement la **descatalogació de la capella**, raó per la qual, el Text refós esmentat anteriorment va prendre la solució de mantenir-la, col·locant però un cos en la franja entre l'edifici i l'alineació del carrer Valldonsella.

El 13 de Març de 2006 la mateixa Comissió de patrimoni va **reconsiderar la seva demanda** d'acord amb la revisió del catàleg del districte que havia estat aprovada uns anys abans i on l'església no s'incorporava. Amb això, va prendre un nou acord a favor de la descatalogació i enderroc de l'edifici, posant però dues consideracions a tenir en compte en la present discussió:

1.Els treballs d'enderroc s'hauran de documentar des del punt de vista arquitectònic, històric i arqueològic.

2. Els treballs que afectin el subsòl es realitzaran amb seguiment arqueològic, d'acord el que s'estableix el Decret 78/2002, de 5 de març, el reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic de Catalunya"

Finalment, el Pla, que no inclou estrictament l'àmbit de l'església, sinó també el Pati de la Casa de la Misericòrdia i passatge d'accés des del carrer Elisabets, defineix un àmbit de 751m² destinada a l'equipament cultural-docent, amb una volumetria que manté l'alçada dels edificis de les Facultats de la Universitat de Barcelona al carrer Valldonzella (PB+4) i permet una edificabilitat de 3.000 m², el que correspondria a un coeficient de 4 m² sostre/m²sòl.

1.1.3. Justificació i tràmit de planejament derivat a desenvolupar

En termes de planejament la localització del CAP en aquesta parcel·la comportaria la definició d'un nou **Pla Especial** pel seu encaix en el planejament vigent. Donada l'estreta relació amb l'àmbit delimitat en el Pla de Millora Urbana de 2006, inclosa la definició dels límits de la parcel·la d'equipament i la seva edificabilitat associada (3.000m²) sembla lògic mantenir aquests paràmetres i centrar el nou Pla Especial en la redefinició del caràcter, l'impacte i els usos de l'equipament.

Dues són les qüestions principals que caldria modificar amb tota seguretat en relació al Pla de Millora vigent: per una banda, l'**ús** d'equipament, que passaria de ser cultural-docent a **sanitari-assistencial**. Alhora, d'acord amb la naturalesa local dels CAP, caldria modificar la subclau urbanística, passant de **7c**-equipament **metropolità** a **7b**-equipament **local**. Aquesta és una qüestió que, tot i poder-se considerar menor en relació al tràmit (no ha de considerar-se un canvi substancial que obligui a una MPPGM) si és molt representativa quant al contingut, en tant que recull la voluntat de preveure espais de servei i interès metropolità en coherència amb els propòsits del PERI inicial i les successives modificacions. Efectivament, l'anàlisi actual del barri pot portar a reconsiderar l'equilibri necessari entre dotacions de servei general i local, com ja de fet esmentava el PERI Raval fa molts anys.

La revisió en termes contemporanis podria també portar a reconsiderar alguns aspectes aparentment tancats en el Planejament aprovat però que ara es planteja revisar. Ens referim concretament a la qüestió no menor de considerar l'**enderroc de l'antiga Capella**. Aquesta qüestió, que serà objecte de valoració des d'altres punts de vista en aquest mateix informe, podria ser objecte d'atenció en un hipotètic tràmit d'una modificació parcial del Pla de Millora vigent.

Recents modificacions en el catàleg de patrimoni de Barcelona s'han justificat per una progressiva reconsideració patrimonial dels elements del paisatge urbà, amb exemples que inclouen l'arquitectura popular, l'arquitectura industrial, etc. Com s'ha citat en el quart dels antecedents de planejament, el dictamen dels organismes responsables del patrimoni arquitectònic a nivell de Barcelona i Catalunya va ser clar en els precedents de principis dels 2000. Més d'una dècada després però, la revisió del **valor de la capella**, no tant com a element en si, sinó sobretot en el seu destacat paper en la **configuració del pati de la Casa de la Misericòrdia**, pot ser objecte d'anàlisi i qui sap si de reconsideració, en l'imminent redacció de projectes d'arquitectura i documents de planejament per aquest espai, atenent a les determinacions de la comissió o comissions de patrimoni que correspongui actuar.

Finalment, el canvi d'ús en l'equipament farà probablement necessari **un estudi de la mobilitat generada** pel nou equipament. Si bé pel seu caràcter d'equipament al servei local s'entén que molts dels moviments siguin a peu i tinguin un impacte reduït, el possible trànsit d'ambulàncies (si existeix) i també els vehicles necessaris per les persones amb mobilitat reduïda, faran necessari la valoració dels seus requeriments i encaix en relació al carrer Montalegre.

1.2. Alternativa entorn al Dispensari Antituberculós.

Planejament vigent. Antecedents. Justificació i tràmit de planejament derivat a desenvolupar

1.2.1. Planejament vigent

U.06. Plaça Terenci Moix. Planejament Vigent

El CAP Doctor Lluís Sayé està emplaçat en el Dispensari Antituberculós, en la parcel·la cadastral amb referència 0319201DF3801G carrer de Torres i Amat, el Passatge de Sant Bernat i la Plaça de Terenci Moix. La fitxa cadastral fixa que la parcel·la té 1.288 m² i una superfície construïda de 2.390 m².

La parcel·la té una qualificació urbanística **7a** i està delimitada en tres costats del seu perímetre per espai viari (carrer i passatge), mentre que pel quart costat hi ha la Plaça Terenci Moix. Aquesta àrea té una qualificació **6a*** que correspon a la definició "Parcs i jardins actuals de caràcter local amb ocupació de subsòl amb serveis tècnics".

Cal remarcar en aquest punt que l'àmbit de zona verda que reconeix el planejament **entorn a la Plaça Terenci Moix** inclou en realitat **espais de naturalesa diferent**, i no tots tenen una consideració de plaça, sinó d'espais de pas. A oest, el Passatge de Sant Bernat continua amb un pas perpendicular al carrer Valldonzella, que és utilitzat pròpiament com un **espai de pas**, on s'ha previst aparcament de motocicletes i l'accés habitatges i comerços. A nord, hi ha una altra franja d'uns 3 metres totalment desvinculada de l'espai plaça per un **salt topogràfic** vertical de 3 metres. Aquesta franja és un pas que dóna accés als jardins de Torres i Clavé i que connecta el carrer Torres i Amat, just al darrera de l'església de la Plaça de Castella, amb el passatge mencionat anteriorment.

El **catàleg de Patrimoni** reconeix amb el Nivell de protecció A: Béns culturals d'interès nacional), fitxa 931 l'edifici del Dispensari Antituberculós de Josep Lluís Sert, Joan Bapta. Subirana, Josep Torres Clavé, arquitectes (1934-38). El catàleg estableix:

- Manteniment de la volumetria original de l'edifici.
- Manteniment de façanes amb el mateix tractament, textura i cromatisme. Caldrà un manteniment, neteja i, si s'escau, recuperació de tots els elements originals.
- El cromatisme que calgui adoptar per a les superfícies i els elements de les façanes s'haurà de remetre al Pla del Color de Barcelona i/o a l'estudi cromàtic pertinent.
- A l'interior es mantindrà la tipologia distributiva, en especial atenció els accessos i la sala d'actes, i la decoració i mobiliari original que es mantenen en l'actualitat.

1.2.2. Antecedents Urbanístics

01. PERI del Raval, de 18 d'Abril de 1985

L'àmbit d'aquest Pla Especial de Reforma Interior que s'ha comentat anteriorment inclou també l'àmbit del Dispensari Antituberculós i l'actual Plaça Terenci Moix, que són precisament objecte de reconsideració específica en la Modificació que es descriu a continuació.

02. Modificació PERI del Raval en l'àmbit dels jardins de Torres Clavé i de la plaça Castella, de 8 de novembre de 2005

U.07. MPPGM Plaça de Castella, 2005

L'objecte d'aquesta modificació és la **reordenació dels sistemes** de zones verdes, equipaments i viari en l'àmbit delimitat entre el carrer Valldonzella, passant pels Jardins de Torres Clavé i fins a la Plaça de Castella, amb una doble finalitat: 1/ubicar un nou equipament que serà la biblioteca de la Universitat Ramon Llull, i 2/preveure una reserva en subsòl per la instal·lació subterrània d'una subestació transformadora elèctrica . L'àmbit té una superfície total de 16.024 m².

Aquesta és una operació anàloga a la que caldria formular per la ubicació del CAP en l'àmbit de la Plaça Terenci Moix i l'anàlisi de les dades de la Modificació acabarà per donar claus de la viabilitat de la proposta.

La MPPGM proposa una nova relació de **superfícies** de sistemes:

- La qualificació de zona verda (6a+6b+6a*) passa de 5.634 a 7.284m², amb un increment de 1.650 m²
- La qualificació d'equipament (7a/7b) augmenta de 1.644 a 2.618m², amb un increment de 974m².
- L'augment de les dues superfícies és possible perquè l'àmbit destinat a espai viari (5) a la Plaça de Castella es redueix en 2.625m², passant de 7.269 a 4.646m².

En coherència amb l'article 217 de les NNUU del PGM la Modificació del PERI fixa les condicions d'ordenació de l'equipament , tot determinant els següents **paràmetres**.

- Alçada 16.70m
- Tipologia d'ordenació: volumetria específica
- Nombre de plantes: PB+3
- Edificabilitat: 1.500m²

En l'articulat normatiu d'aquest document cal destacar l'Article 8: *Reserva dels escreixos de sòl qualificat de parcs i jardins urbans (clau 6) i equipaments (clau 7).*

Els escreixos de 1.650m² de sòl qualificat de parcs i jardins urbans i de 974m² de sòl qualificat d'equipament, respecte la qualificació urbanística vigent, es podran destinar a complimentar les reserves de sòl legalment exigides per aquestes dues qualificacions si, en planejaments posteriors, es creu oportú eliminar afectacions sobre l'edificació existent motivades per l'eixamplament de vials viaris en l'àrea nord del Raval que ja no es considera necessari ni convenient realitzar.

Efectivament, la normativa explicita que el nou balanç de sistemes no s'ha d'entendre com una imatge final, sinó que obre la porta a que futures modificacions de planejament en el mateix àmbit puguin utilitzar l'escreix de metres quadrats a favor de la seva pròpia viabilitat. Aquest és doncs el cas: la reducció de metres quadrats que suposaria implantar un nou equipament en aquest àmbit, podria ser compensada pels més de 1.500m² de "bonus" que aquest precedent de planejament pot oferir.

1.2.3. Justificació i tràmit de planejament derivat a desenvolupar

El raonament i tràmit de la Modificació de PERI a la Plaça Castella i Jardins de Torres Clavé és doncs una clara imatge de referència per la col·locació d'un nou edifici destinat a equipament entorn a la Plaça Terenci Moix, que caldria vehicular com una **nova Modificació Puntual de PGM**.

La LLU estableix en l'article 96 "Modificació de les figures del planejament urbanístic" en l'apartat b/ que *"Les modificacions dels sistemes urbanístics d'espais lliures, zones verdes o d'equipaments esportius resten subjectes al procediment que estableix l'article 98; en el cas de manca de resolució definitiva dins de termini, s'entén denegada la modificació"*.Específicament, l'article 98 *"Modificació dels sistemes urbanístics d'espais lliures, zones verdes o d'equipaments esportius"* estableix en el seu primer apartat: *"1/La modificació de figures del planejament urbanístic que tingui per objecte alterar la zonificació o l'ús urbanístic dels espais lliures, les zones verdes o els equipaments esportius considerats pel planejament urbanístic com a sistemes urbanístics generals o locals ha de garantir el manteniment de la superfície i de la funcionalitat dels sistemes objecte de la modificació"*.

L'anàlisi d'alguns projectes previs per la ubicació de l'**ampliació del CAP** en la mateixa parcel·la del Dispensari Antituberculos constata (veure apartat XX d'aquest informe) que el programa actual no pot encabir-se en l'**estricta parcel·la d'equipament** (que inclou els espais lliures annexes, incloent els Jardins de Torres Clavé), una qüestió que hauria facilitat el tràmit urbanístic requerint d'un Pla Especial però no d'una MPPGM. Així doncs, la localització del nou edifici podrà fer-se només en un **sòl qualificat avui com a zona verda** i per tant, caldrà plantejar-se una reducció de metres quadrats que passaran a ser equipament.

D'acord amb el precepte de la LLU, la disminució d'aquests metres quadrats només serà factible si la MPPGM proposa una **fórmula de compensació** amb un altre espai qualificat actualment amb una clau de zona o de sistema (viari, per exemple) i que pugui passar a tenir un ús i condició de zona verda.

De cara a buscar la millor alternativa per fer aquesta compensació de superfícies, fóra necessari conèixer tot detall i actualitat dels tràmits de planejament municipal, així com els criteris, decisions i tràmits més recents. Sense que això sigui possible des de l'abast d'aquest estudi, si que es poden citar tres alternatives per fer-ho viable (comptant que es podrà seleccionar la que sigui més raonable pel cas):

1. Una seria considerar que els m2 podrien compensar-se en alguna **operació recent d'increment d'espais lliures a la zona**. A una distància relativament pròxima, la nova condició d'una part de la Ronda de Sant Antoni (on va instal·lar-se el mercat provisional) qui sap si podria ser considerada en aquest sentit, sempre en funció que aquesta sigui la hipòtesi de futur sobre aquest espai. La distància entre els dos àmbits obligarien a establir raonaments adequats en relació a la justificació exigida sobre **"la no alteració de la funcionalitat, de la superfície, ni de la localització"** en l'ajust de la delimitació del sòl destinat a espai lliure" que exigeix la reglamentació urbanística.

2. La segona possibilitat seria considerar que, donat que l'equipament de la **Biblioteca de la Universitat Ramon Llull** no va ocupar el 100% dels m² d'equipament, es podria hi hauria més de 500m² que podrien tornar-se a qualificar com a zona verda. En aquest cas, caldria comprovar-se que aquest raonament és vàlid també en la relació entre edificabilitat i l'ocupació.
3. I finalment, i tal com s'ha citat al final de l'apartat anterior, es podria suposar que l'**escreix de zones verdes a la Plaça Castella** obtingut en el planejament anteriorment citat segueix encara vigent (de no ser que hi hagi hagut altres operacions en el mateix sector que hagin "exhaurit" el "bonus") i que per tant, la determinació de l'article 8 de les seves NNUU fes vàlid pel cas.

Sigui quina sigui la més convenient de les raons, la MPPGM establiria una **nova parcel·la d'equipament** equivalent a un rectangle adjunt al límit meridional del Dispensari i ocuparia l'espai entre les dues escales existents. El límit de l'equipament sobre la plaça serà justificat i definit més endavant a través d'un avantprojecte. El planejament en coherència hauria de fixar una clau 7b específica per fer possible el petit solapament amb l'àmbit soterrat de la subestació transformadora d'electricitat.

De fet les NNUU de la Modificació del PERI de 2005 ja regulaven en el seu article 4, destinat al sistema de parcs i jardins urbans una subclau específica (6a*) que fa *"possible l'ocupació del subsòl en planta subterrània per ser destinada a una subestació elèctrica (...). En aquest cas s'hauran de prendre les mesures correctores que siguin precises per tal de minimitzar les possibles interferències que es produeixin al medi físic en aspectes acústics i tèrmics. El sostre de la subestació elèctrica soterrada haurà de tenir, com a mínim, un gruix de 1.50m per permetre la plantació d'arbrat"*.

1.2.3.1 Consideracions sobre els paràmetres d'ordenació de l'equipament en una hipotètica MPPGM

Una vegada justificada la compensació de superfície de zones verdes, la Modificació Puntual i/o el Pla Especial que la pugui desenvolupar haurà de fixar uns paràmetres anàlegs a la modificació del PERI de 2005 (àmbit Plaça Castella).

Els paràmetres urbanístics vindran definits d'acord amb les Normes Urbanístiques del PGM i hauran de donar resposta a les necessitats programàtiques del nou CAP amb el programa que es detalla més endavant (amb una superfície construïda entorn als 2.000m²). Les necessitats tipològiques, d'accessos etc, seran també tingudes en compte amb l'objectiu que el nou edifici representi una millora per l'entorn.

Les Normes Urbanístiques estableixen que els paràmetres d'ordenació dels equipaments podran venir definits específicament, o bé es regulen amb el criteri de les claus urbanístiques de l'entorn.

Pel cas concret, es tracta de la Zona de nucli antic, amb la **qualificació 12 o 12a**, regulada en el *Títol IV. Reglamentació detallada del sòl urbà*. Quant a l'alçada, es concreta que *"pels edificis de nova planta l'alçada reguladora màxima i el nombre màxim de plantes edificables es determinaran de la manera*

següent: (...) c) La resta de vials: **16,70 metres corresponent a 5 plantes** (planta baixa i quatre plantes pis).

Quan a l'**edificabilitat** (Article 316) s'estableix que "a les zones de nucli antic resulta de les condicions d'edificació definides per a cada subzona i de les genèriques als paràmetres del tipus d'ordenació segons alineacions de vial". A continuació el mateix article estableix alguns índex d'edificabilitat net de referència "d'aplicació a les actuacions de reforma interior o de composició de volums d'una illa per mitjà d'estudis de detall".

En resum, en termes urbanístics la implementació del CAP en aquest punt ha de ser possible d'acord amb els arguments exposats i els paràmetres d'ordenació requerits estan d'acord amb la naturalesa de l'entorn.

Una relació proporcional d'ocupació (100%) i edificabilitat (uns 2.000m²) podria trobar-se en alguns exemples pròxims, com ho són les Facultats de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona al carrer Montalegre (també de PB+4, amb un 100% d'ocupació de la parcel·la d'equipaments).

Cas que fos convenient treballar amb un coeficient d'edificabilitat inferior a 5, podria de fet augmentar-se l'àmbit de la parcel·la d'equipament sobre la plaça Terenci Moix, acceptant que el límit "legal" i vinculant de l'equipament no ha de traduir-se necessàriament en un canvi espacial concret sobre la plaça.

1.3. Comparativa en la tramitació: Figures i temps estimats

En resum doncs sembla que la localització del nou CAP en una o altre situació comportaria la redacció d'una figura de planejament i per tant, uns temps estimats també diversos. En qualsevol cas, *l'aplicació del principi de publicitat en el procés d'aprovació dels instruments de planejament fa que en tota tramitació hi hagi almenys dos acords, un d'aprovació inicial i un altre d'aprovació definitiva, entre els quals hi ha d'haver un termini d'informació pública per garantir la participació ciutadana* (Escola d'Administració Pública de Catalunya, Els tràmits fonamentals d'aprovació dels plans, virtual.eapc.cat)

1. En primer lloc, és necessari precisar que les consideracions formulades en l'informe poden ser naturalment matisades pels organismes competents, ja sigui la Direcció General d'Urbanisme i Territori o els propis Serveis d'Urbanisme de l'Ajuntament de Barcelona, d'acord amb la lectura que es faci de les circumstàncies en el marc de la interpretació actual del planejament.
2. El temps de **redacció** de les dues figures de planejament, per bé que la MPPGM sigui més complexa, no hauria de ser molt diferent atès que els treballs de redacció es duran a terme en paral·lel a les consultes específiques a diferents organismes. A més de les qüestions pròpies del planejament, hi ha temes que caldrà contrastar en ambdós casos en relació al patrimoni, a l'arqueologia, a la mobilitat, etc. raó per la qual és probable que el temps de redacció dels dos documents fins a la seva aprovació inicial sigui **almenys de 3 mesos**.
3. Una vegada realitzada l'aprovació inicial, l'article Article 85 del [DECRET 305/2006, de 18 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei d'urbanisme](#) i i successives modificacions parcials inclosa la Llei 3/2012, del 22 de febrer, de modificació del text refós de la Llei d'urbanisme. *(en endavant,*

*Llei d'urbanisme o LLU) “Tramitació dels plans d'ordenació urbanística municipal i dels plans urbanístics derivat” estableix en el seu apartat 4. “Els plans d'ordenació urbanística municipal i els plans urbanístics derivats, un cop se n'ha acordat l'aprovació inicial, s'han de posar a **informació pública**, per un termini d'un mes. Els edictes de convocatòria de la informació pública s'han de trametre en el termini de deu dies des de l'adopció de l'acord d'aprovació inicial”.*

4. Pel cas del tràmit d'una MPPGM – més relatiu pel cas d'un PE – el mateix article 85 estableix en el punt 5/ “*Simultàniament (...) s'ha de sol·licitar **un informe als organismes afectats** per raó de llurs competències sectorials, els quals l'han d'emetre en el termini d'un mes, llevat que una disposició n'autoritzi un de més llarg*”.

Així doncs en termes de temps, tant el tràmit d'informació pública com el de recepció dels informes sectorials es limita, almenys d'acord amb aquest article, al termini màxim de **1 mes**. No obstant això, cal tenir en compte que la incidència d'organismes afectats és clarament major pel cas de les MPPGM i per tant, és sovint comú que les gestions associades al tràmit s'estenguin més enllà d'aquest termini que la Llei pretén amb bon criteri acotar.

Igualment la Llei contempla pel cas de les modificacions puntuals del planejament general que el termini d'exposició públic s'estengui fins a 45 dies pel cas que el tràmit impliqui l'Avaluació Ambiental Estratègica – AAE.

5. L'anàlisi i consideració tant de les al·legacions presentades com dels informes sectorials comportaran l'ajust del document de planejament en un temps que no és fàcilment quantificable perquè depèn estrictament de la complexitat i controvèrsia que puguin plantejar. En qualsevol cas, una vegada resolt la desestimació o l'encaix de les demandes, es procedirà a la seva incorporació en una segona versió del document.
6. En aquest punt cal explicitar la diferència fonamental entre:
 - a. el tràmit simplificat del Pla Especial, que passarà tot seguit a ser aprovat definitivament per part del Comissió Municipal competent, en un termini d'almenys **1 mes**.
 - b. el tràmit de la MPPGM comporta elevar l'aprovació del document a la Subcomissió d'Urbanisme de Barcelona que a la vegada podrà determinar que es faci un nou text refós abans de la seva aprovació definitiva. Extraordinàriament, i en atenció al que estableix l'**Article 98 de la LLU “Modificació dels sistemes urbanístics d'espais lliures, zones verdes o d'equipaments esportius”** caldrà tenir en compte que “*El conseller o consellera de Política Territorial i Obres Públiques aprova definitivament la modificació de les figures de planejament a què fa referència l'apartat 1, amb l'informe previ favorable de la comissió territorial d'urbanisme competent i de la Comissió d'Urbanisme de Catalunya*”.

En funció de quina sigui la interpretació que faci l'organisme competent de l'abast de la MPPGM que es planteja, el termini del seu tràmit podrà ser molt variable, però sembla clar que es pugui allargar **en un termini mínim de 5 mesos**.

A banda dels procediments i terminis que fixa la LLU i que poden orientar relativament els temps necessaris pel tràmit d'una i altra figura de planejament, s'ha considerat pertinent fer un anàlisi d'alguns expedients recents a la ciutat de Barcelona, pel cas diferenciat de MPPGM i de PE, que tendeixen a relativitzar la diferència de temps en el tràmit d'un i altre instrument pel cas de modificacions de naturalesa molt puntual i de contrastat interès general.

A. MPPGM. Exemples de tràmit entorn als 6 mesos

- *Modificació del PGM a les finques nº 13B-17 del Carrer Sant Pere Més Alt, nº 2-8 del Carrer Amadeu Vives i nº 1 del Carrer Ciutat per deixar sense efectes l'MPGM Aprovada Definitivament al mateix Àmbit el 22 de Juliol de 2009*
 - Aprovació inicial – 26/09/2017
 - Aprovació provisional – 26/01/2018
 - Aprovació definitiva – 20/02/2018
- *MPPGM en l'àmbit de Can Batlló-Magòria*
 - Aprovació inicial – 18/01/2017
 - Aprovació provisional – 26/05/2017
 - Aprovació definitiva – 28/07/2017
- *MPGM per a l'ús com a equipament de la finca de Can Garcini, situada al c/ Xiprer, núm. 40-46 (Can Garcini)*
 - Aprovació inicial – 18/11/2015
 - Aprovació provisional – 26/02/2016
 - Aprovació definitiva – 14/04/2016
- *MPGM per a la creació d'un equipament i obtenció d'espai lliure amb l'ordenació de les finques situades als carrers de Saragossa, 29 i 31, d'Alfons XII, 38-40 i 42-48, i de Bellesguard, 17 i 19.x (Villa Urània)*
 - Aprovació inicial – 17/07/2014
 - Aprovació provisional – 31/10/2014
 - Aprovació definitiva – 21/01/2015

En tràmit actualment al barri del Raval:

- *Modificació del Pla General Metropolità a Can Seixanta, al barri del Raval*
 - Aprovació inicial – 16/05/2018
 - Aprovació provisional – 26/10/2018

B. Pla Especial. Exemples de tràmit entorn als 3 mesos

- *Pla Especial Urbanístic Integral per a la regulació de l'equipament, nou Mercat Municipal de Sant Andreu, Situat a la Plaça del Mercadal . Districte de Sant Andreu.*
 - Aprovació inicial – 05/07/2018
 - Aprovació definitiva – 26/10/2018
- *Pla Especial Urbanístic per a la regulació de l'equipament esportiu CEM Guineueta, situat al barri de La Guineueta.*
 - Aprovació inicial – 19/07/2018
 - Aprovació definitiva – 26/10/2018
- *Pla especial urbanístic per a la concreció de l'ús i ordenació de l'equipament Club Esportiu Arsenal, situat a la finca del carrer Pomaret, 49-55 i carrer Anglí, 90*
 - Aprovació inicial – 29/04/2015
 - Aprovació definitiva – 30/10/2015
- *MPERI del Raval per a la mutació del tipus i de les condicions d'edificació de l'equipament situat al carrer del Carme, núms. 101-109*
 - Aprovació inicial – 05/12/2005
 - Aprovació definitiva – 24/03/2006

En resum, aquesta podria ser la comparativa dels temps mínims orientatius del tràmit de les dues figures de planejament

Pla Especial
Capella Misericòrdia

Modificació Puntual PGM
Pl. Terenci Moix

3 m	Redacció document inicial	3 m
Aprovació inicial		
1 m	Informació Pública i informes sectorials	1 m
1 m	Adaptació document	1 m
No existeix	Aprovació Provisional	Si
1 m	Aprovació definitiva	6 m
6 mesos	Temps mínim estimat total	11 mesos

1.4. Consideracions urbanístiques sobre la mobilitat i l'espai públic en relació a les dues hipòtesis

Més enllà de la consideracions sobre les condicions i tràmit de planejament que poden vehicular la realització d'un o altre projecte, hi ha qüestions urbanístiques rellevants en relació a una i altra proposta que han de ser considerades, principalment en relació a la mobilitat i l'espai públic.

1.4.1. En relació a l'accessibilitat i la mobilitat generada pel CAP

U.08. Condicions d'accés rodat al nou CAP. Alternativa A

U.09. Condicions d'accés rodat al nou CAP. Alternativa B

Pel seu caràcter local, semblaria que un equipament tipus CAP, hauria de generar una mobilitat menys complexa que un equipament de caràcter general, almenys en termes de mobilitat rodada. Amb tot, pel cas concret dels dos escenaris en discussió pel solar del carrer Montalegre aquesta màxima tindria alguns matisos.

Per la seva localització al casc antic de la ciutat, sembla lògic estimar que el nou ús que tingui el solar de la capella generarà un increment notable de moviments de vianants, que és de tots els tipus de mobilitat el més sostenible i per tant, el menys conflictiu. Pel **cas de l'ampliació del museu**, es podrien determinar escenaris diferents segons el nou edifici tingués un accés independent o vinculat per la planta soterrani amb l'entrada de l'edifici principal, oferint múltiples possibilitats amb impacte sobre la Plaça dels Àngels, el carrer Montalegre i el Pati de la Misericòrdia que caldria analitzar en relació a un projecte específic. En qualsevol cas però, s'entén que el programa del nou edifici complementaria el que ja existeix en els edificis actuals i per tant, no afegiria noves condicions pel trànsit de vehicles al seu voltant (càrrega i descarrega, vehicles privats, etc.)

Quant al **Centre d'Atenció Primària** si que implicaria un **increment de moviments** destí i origen respecte a un servei que és nou en aquest espai.

Es preveu que una part significativa d'aquests siguin **a peu**, precisament pel servei de proximitat que ofereixen els CAP. No obstant això, si caldrà valorar els moviments vehiculars que també ocasiona un equipament d'aquestes característiques, i per tant, preveure el seu impacte a la zona. A banda d'aquells generats pel proveïment i rebuig que genera tot tipus d'equipament, i d'accés del propi personal sanitari que hi treballa, pel cas del CAP hi ha la singularitat de

l'accés de les ambulàncies (si és que aquest CAP té previst de tenir-lo). La necessitat de facilitar un ràpid accés “des de” i “cap a” el centre en l'atapeïda trama de carrers del Raval no sembla un tema menor. L'espai d'aparcament dels vehicles i l'impacte acústic dels recorreguts són també dues qüestions a valorar en relació a recorregut més o menys llargs.

Cas que per a l'organització dels serveis assistencials a la ciutat les ambulàncies no fossin una variable a tenir en compte, igualment caldria tenir present la necessitat de facilitar l'espai d'aparcament pels vehicles que serveixen a les **persones amb mobilitat reduïda**, siguin de caràcter privat, siguin del servei de taxis que pot veure's en alguns CAP de la ciutat.

Des d'aquesta perspectiva la localització del CAP en una o altra situació si que és substancialment diferent per l'accés des de la **xarxa de carrers rodats** del Raval Nord, essent manifestament millor la **localització més pròxima a la Ronda Sant Antoni**, com a punt de connexió amb la xarxa general de l'eixample i la Plaça Universitat.

Pel cas de la hipòtesis del carrer Montalegre, l'accés més curt al CAP podria fer-se: a/ per la Rambla de Canaletes i el carrer Doctor Fortuny: o b/per l'eix c/Riera Alta – c/ del Carme. Ni en un cas ni en l'altre es tracta de recorreguts curts ni amb carrers òptims pel trànsit rodat. Quant a la sortida des d'aquesta localització, el recorregut és molt més clar, fins a la Ronda Sant Antoni a través del carrer Torres i Amat.

Molt diferent és la situació pel cas de la localització a la Plaça Terenci Moix. L'extrema **proximitat amb la cruïlla dels carrers Pintor Fortuny i Torres i Amat** amb la Ronda Sant Antoni fa que la interferència d'aquest trànsit rodat d'accés al CAP es limiti estrictament a unes desenes de metres d'ambdós carrers utilitzant el Passatge de Sant Bernat com a connector entre ambdós.

Teòric espai de zona verda (planejament)

1.4.2. En relació a l'espai públic. Major permeabilitat a l'àmbit de la Capella de la Misericòrdia i Millora de l'àmbit entorn la Plaça Terenci Moix

U.10. Naturalesa dels espais lliures entorn a la Plaça Terenci Moix

Com s'ha remarcat anteriorment, la regeneració de l'àmbit del Raval s'ha basat substancialment en una requalificació en base al binomi espais públics-equipaments. En aquest sentit, la valoració de la localització del CAP pot també ser considerada des d'aquest punt de vista.

Pel cas de la transformació del solar de la **Capella de la Misericòrdia** sembla clar que sigui quin sigui el seu ús, serà bo que asseguri la **permeabilitat de l'edifici en planta baixa**, millorant de fet el pas provisional que ja connecta avui el c/ Montalegre amb el d'Elisabets a través del pati de tarongers.

Segui l'ampliació del MACBA o sigui el nou CAP, el compromís urbà del nou edifici passarà per proposar un alliberament parcial de la planta baixa, quelcom que de fet ja fa de manera amagada l'actual capella, amb el seu singular accés a la planta superior, elevada de la cota del carrer i el pati, a través de l'escalinata interior. L'anàlisi particular de l'edifici i la seva secció que fa aquest informe més endavant permet entendre més acuradament aquesta qüestió.

Pel cas de la localització **entorn a la Plaça Terenci Moix**, la discussió en relació a l'espai públic és encara més fonamental. Es tracta d'un espai lliure que es descobreix al Raval, en l'espai que ocupaven unes antigues edificacions i que acaba per tenir condició de "darreres" del Centre de Cultura Contemporània i del propi Dispensari Antituberculós.

La progressiva millora de l'**ordenació d'aquest espai** s'aconsegueix a través de la localització de la nova biblioteca de la Universitat Ramon Llull per una banda i la consolidació del pas cap a les instal·lacions i del CCCB amb la posada en funcionament de l'edifici del teatre. També la construcció de nous habitatges en la façana oest contribueix a una millor definició de la plaça que, no obstant, té en la façana nord el seu espai més indefinit.

La clara posició de l'edifici del Dispensari Antituberculós donant façana al carrer és més ambigua en relació al límit entre l'edifici i la plaça, comptant també amb l'àmbit dels jardins de Torres i Clavé. El **salt topogràfic** d'uns 3m entre les plataformes (15,50m -18.60) on se situen els jardins i la plaça fa encara més difícil aquest contacte, resolt amb un espai de pas que funciona de balconada sobre la plaça.

Des d'aquest punt de vista, es considera que la col·locació d'un nou equipament que redefineixi a través d'un **edifici frontal una nova relació amb la plaça** és una oportunitat important per la ciutat, en tant que ajudaria també a reforçar el recorregut entre la Plaça Joan Corominas i la Plaça de Castella, passant per l'església Sant Pere Nolasc.

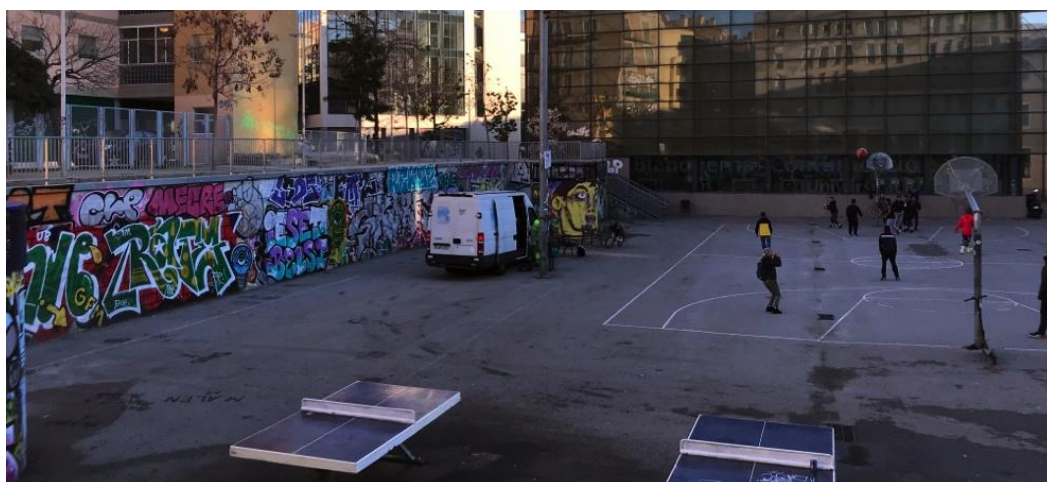
Aquesta proposta hauria de formular-se comptant amb les restriccions dels usos del subsòl (subestació elèctrica) i fóra bo intentar negociar amb la companyia elèctrica un ús parcial de la Planta Baixa (cota de Plaça Terenci Moix) que

permetria una major vertebració entre l'equipament i les dues cotes d'accés, comptant també amb les escales existents que salven el desnivell.

Vist des de la **cota superior**, un nou edifici sobre aquest àmbit és també una oportunitat per la millora de l'espai fet actualment de retranquejos encerclats per

una tanca que limita l'espai del dispensari en relació al carrer Torres i Amat. De col·locar l'**accés principal** en aquest punt (o complementari en funció de les possibilitats a la planta inferior), es possible plantejar que una planta baixa prou diàfana mantindria allò de positiu que té l'actual balconada i podria deixar oberta la relació amb els Jardins de Torres i Clavé.

Finalment, cal considerar que la proximitat entre aquest nou edifici i l'edifici patrimonial existent no ha d'entendre's tant com una invasió d'un espai patrimonial existent, sinó d'un **compromís a favor de l'edifici del Dispensari** una vegada les dependències sanitàries s'hauran traslladat al nou. El contacte puntual entre els dos edificis i els propis jardins com a espai comú compartit reforcen la idea de certa complementarietat entre dos equipaments contigus, reforçant la tradició que acumula Barcelona de **conjunts d'equipaments mixtos**, emplaçats en una mateixa parcel·la, buscant la sinèrgia i complementarietat entre programes: entre mercats municipals i biblioteques, casals socials, espais assistencials, escoles bressol, etc. Sembla clar doncs que la ciutat té en aquest espai sensible del Raval Nord no només una oportunitat, sinó tres en una: millorar la fesomia de la plaça, sumar-hi un nou programa d'interès social i mantenir i posar el dia una peça singular del patrimoni arquitectònic de la ciutat.

Perímetres de la Plaça Terenci Moix, escassa permeabilitat i vitalitat

Relació plànols i gràfics

URBANISME I PLANEJAMENT

U.01. Situació alternativa localització nou CAP Raval Nord

U.02. Capella de la Misericòrdia. Planejament Vigent

U.03. Antecedents. PERI del Raval, 1985

U.04. Antecedents. Modificació Illa de la Misericòrdia, 2001

U.05. Antecedents. PMU Montalegre, núm 4. 2006

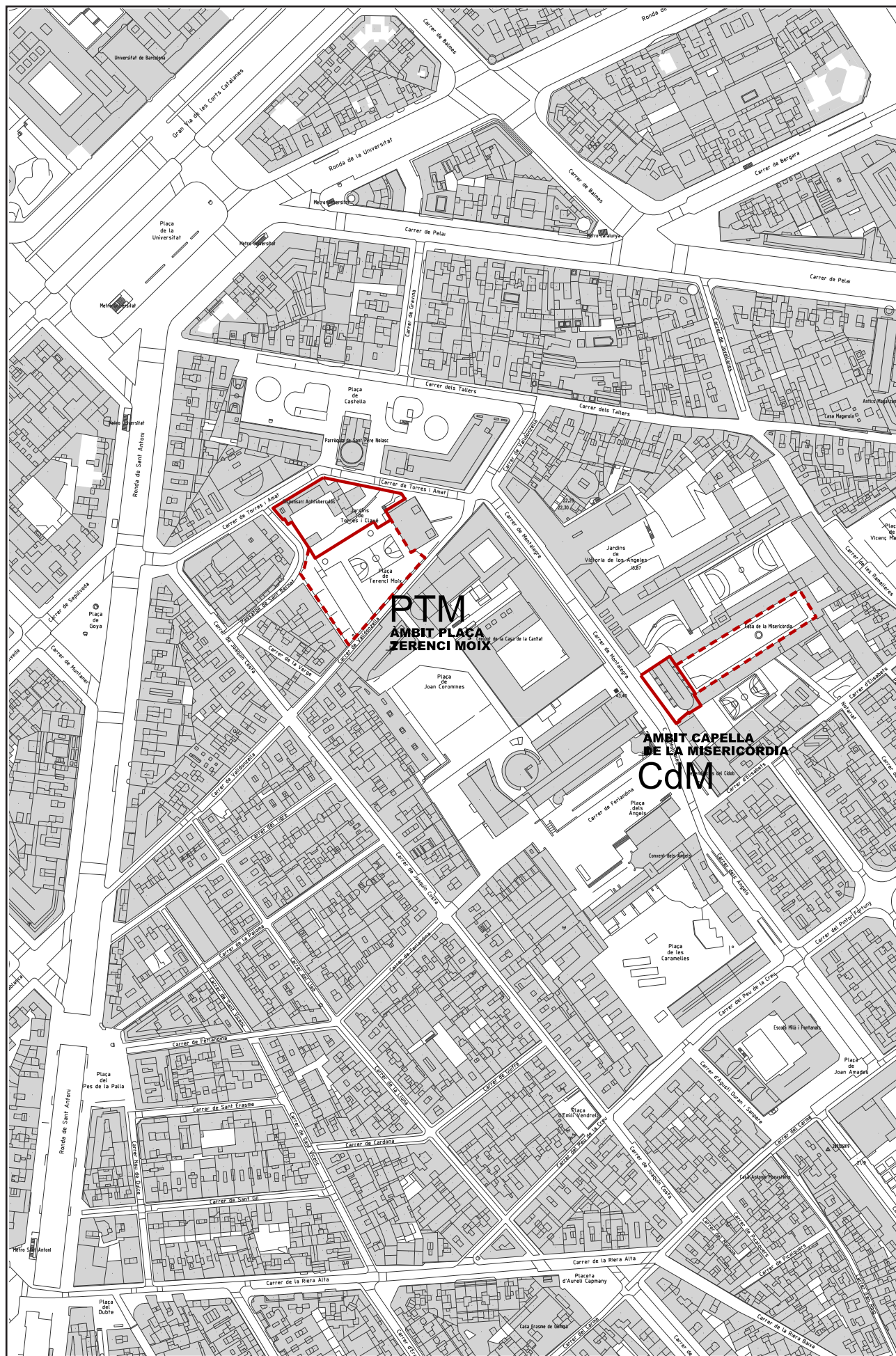
U.06. Plaça Terenci Moix. Planejament Vigent

U.07. MPPGM Plaça de Castella, 2005

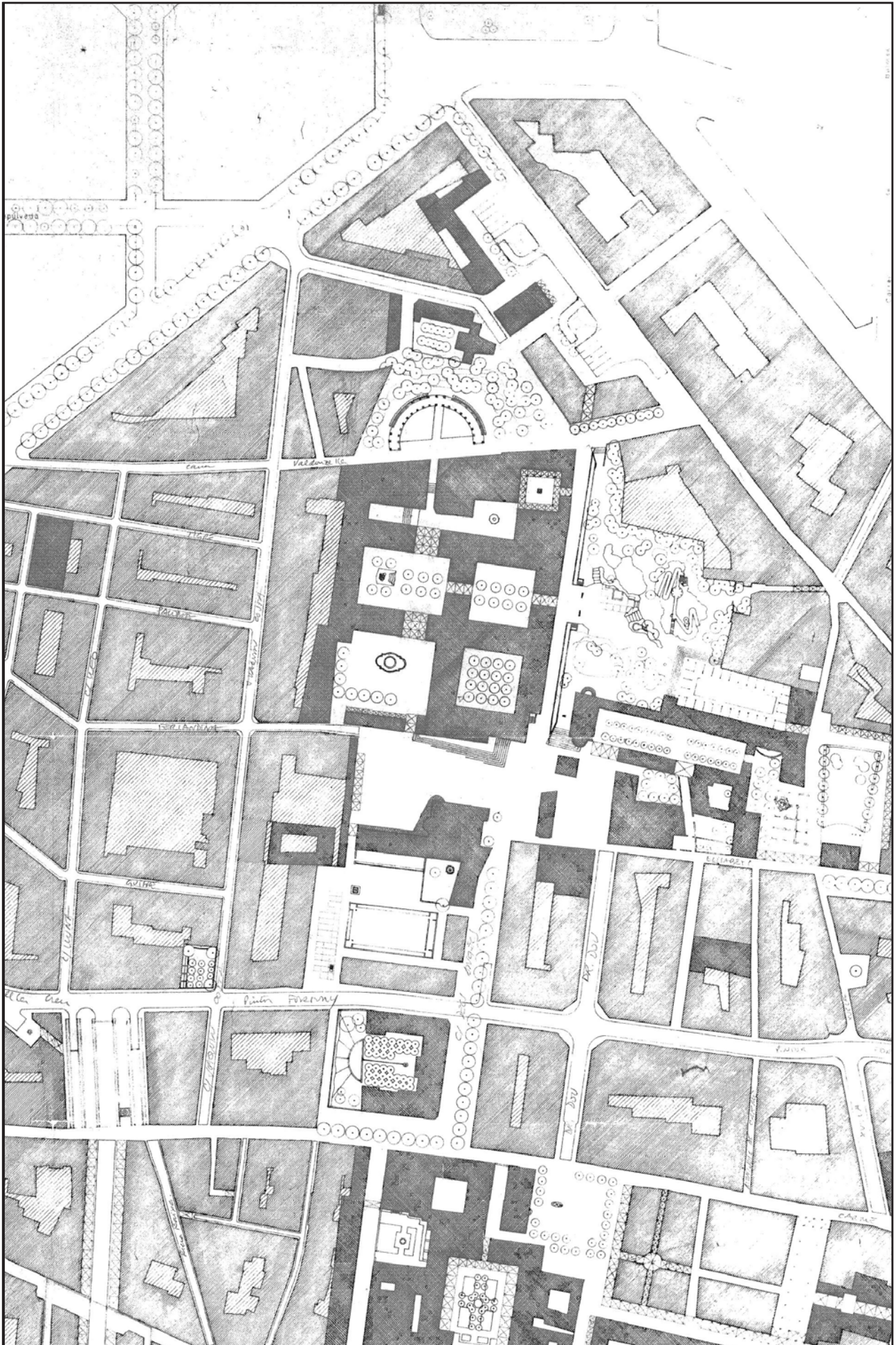
U.08. Condicions d'accés rodat al nou CAP. Alternativa A

U.09. Condicions d'accés rodat al nou CAP. Alternativa B

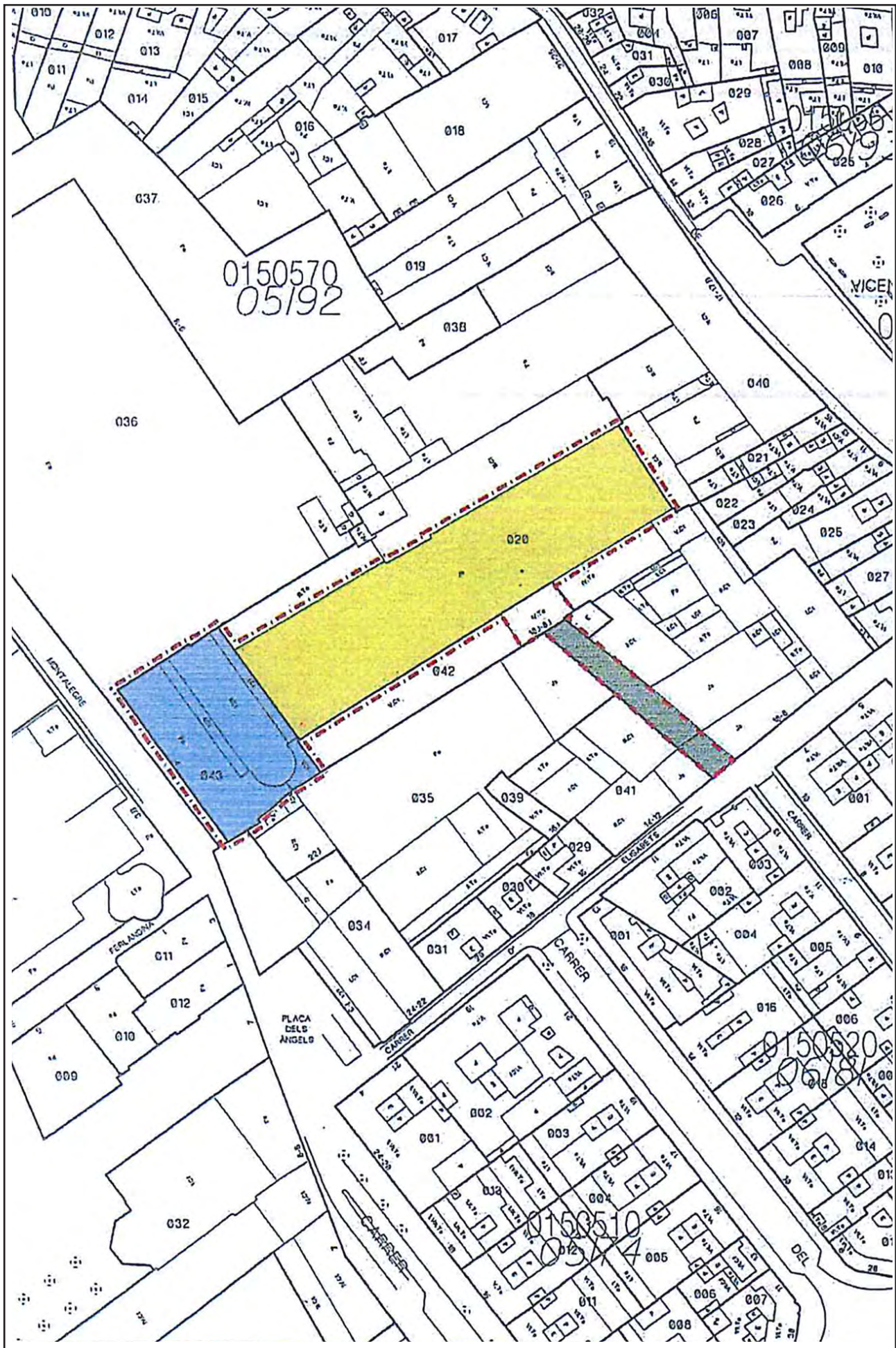
U.10. Naturalesa dels espais lliures entorn a la Plaça Terenci Moix

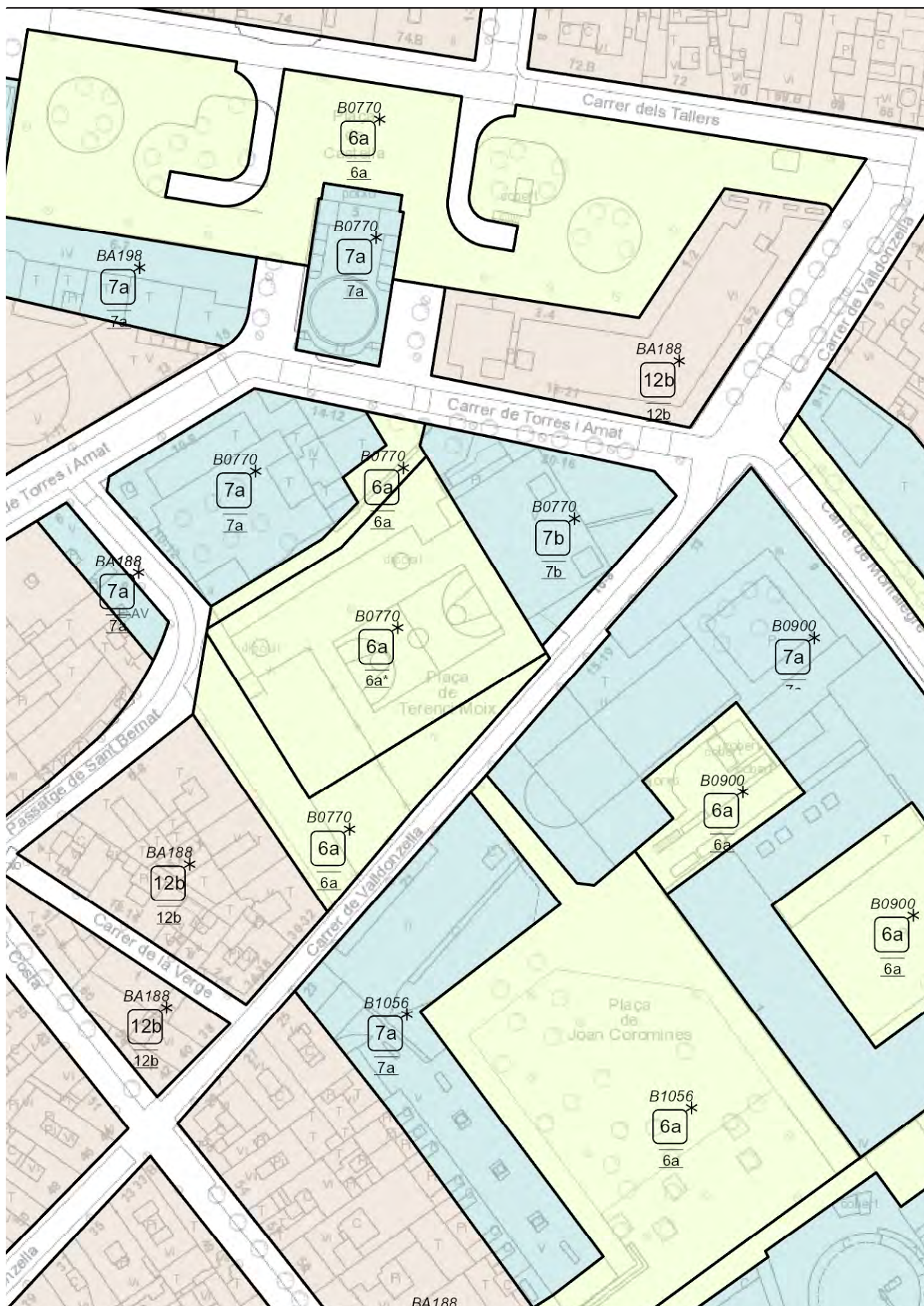

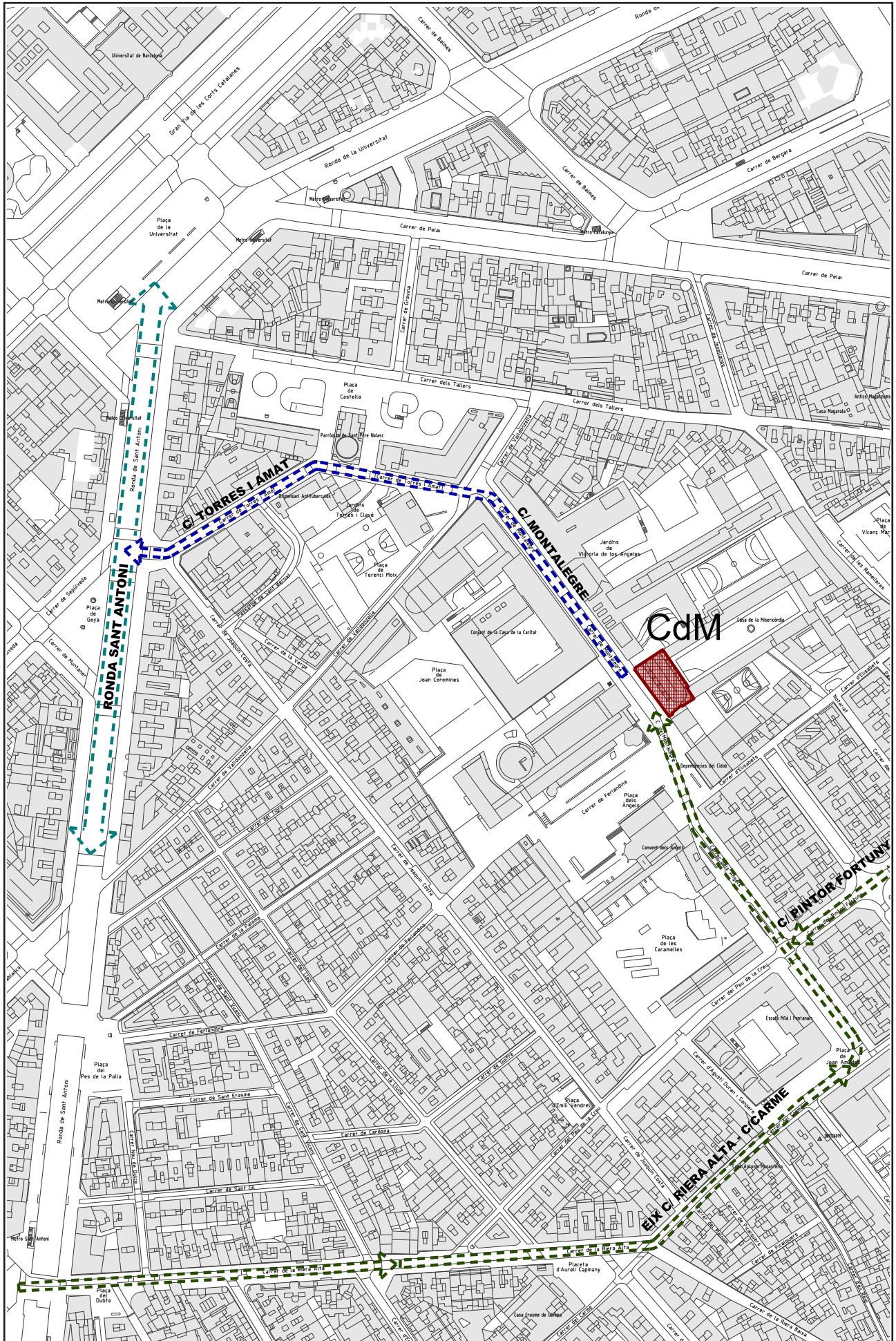

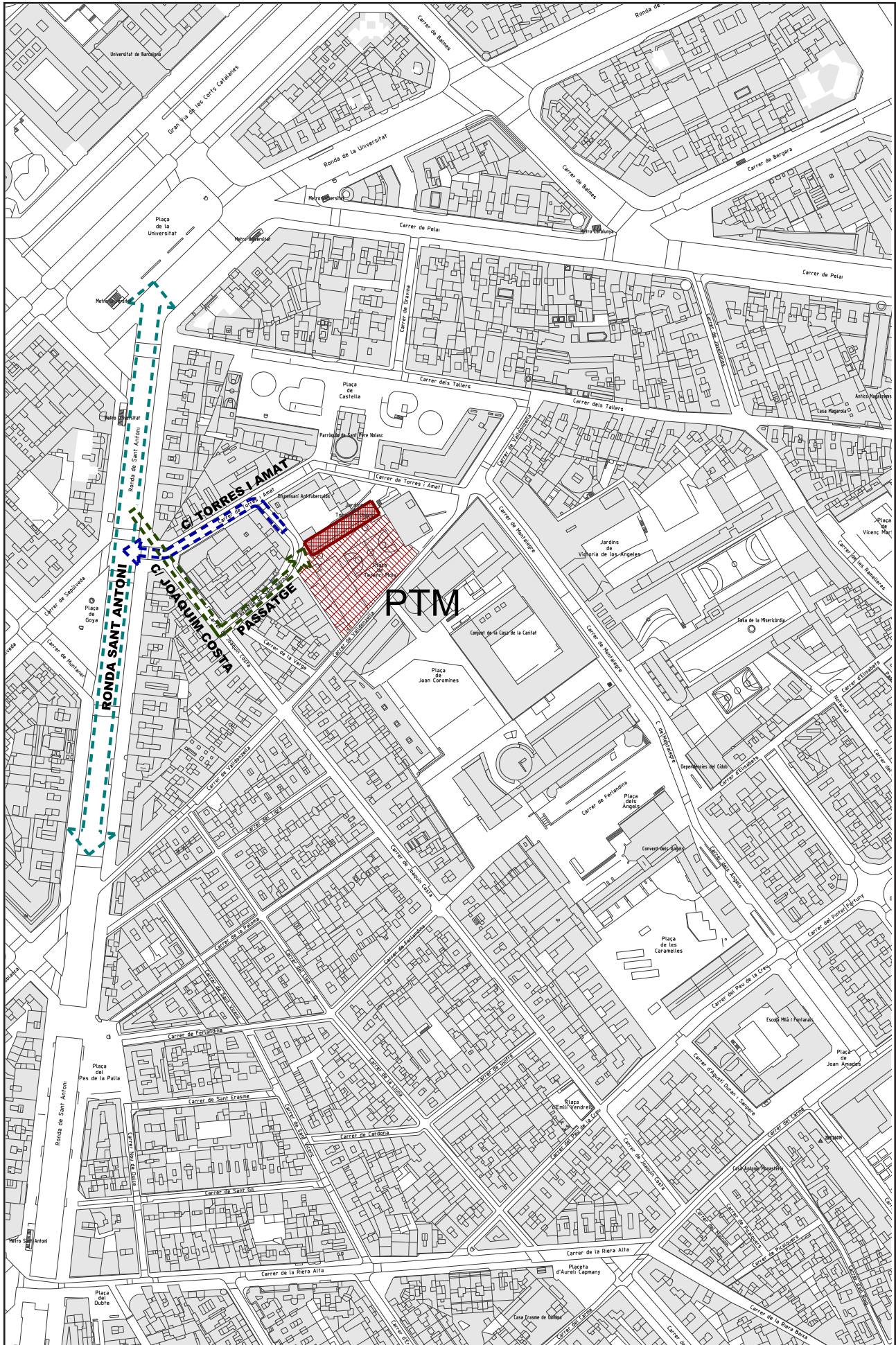

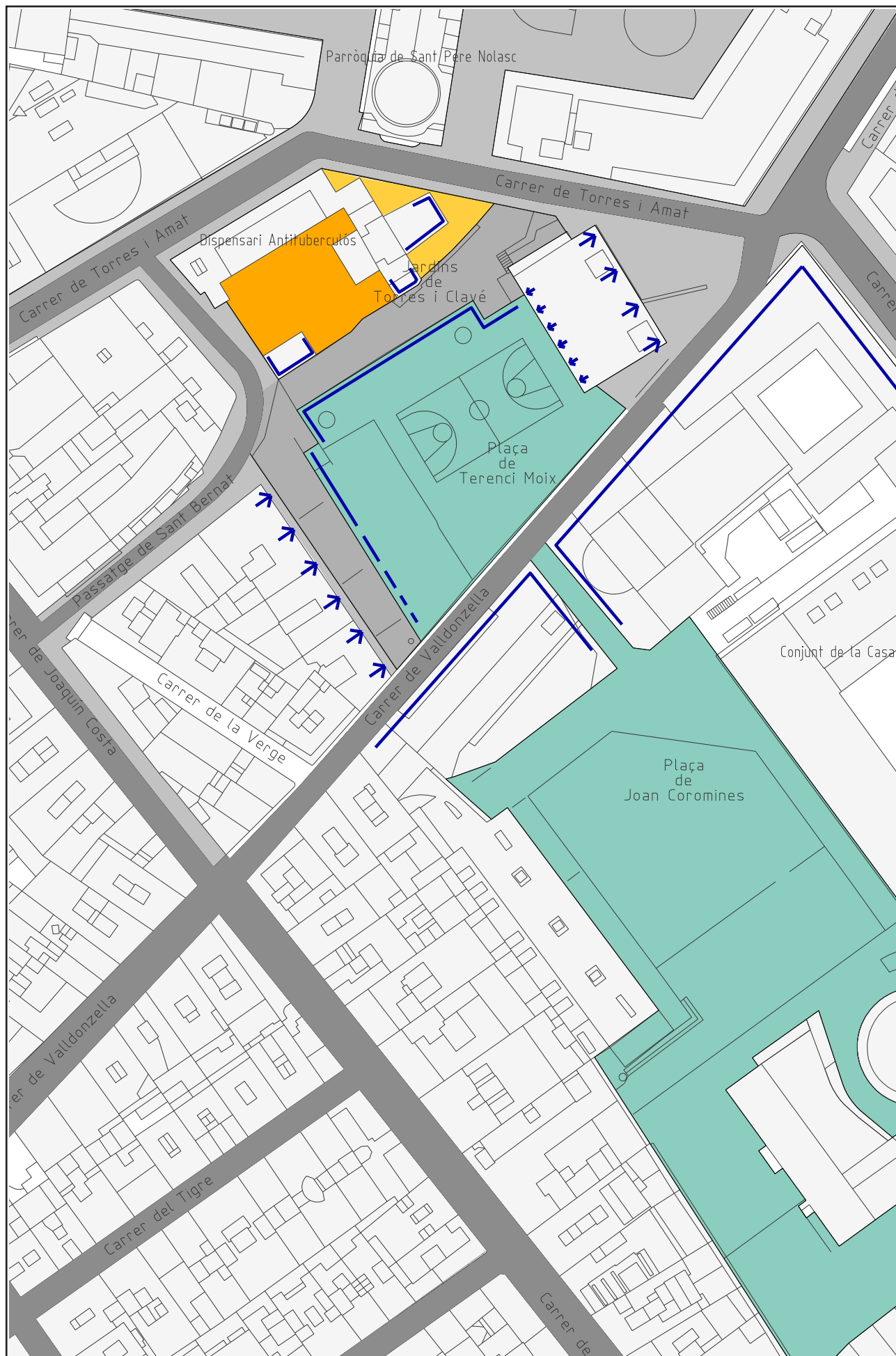

2. ARQUITECTURA

2.1. Dispensari antituberculós.

- 2.1.1. Antecedents.
- 2.1.2. Rehabilitacions.
- 2.1.3. Ampliacions.
- 2.1.4. Reubicacions.

2.2. Programa funcional

- 2.2.1. Abs 25000 persones.
- 2.2.2. Àrea assistencial.
- 2.2.3. Eficiència tipològica.

2.3. Emplaçament del cap a l'entorn urbà del dispensari.

- 2.3.1. El pla del dispensari i la plaça Terenci Moix.
- 2.3.2. Variacions del programa. Sinèrgies d'usos i d'edificis.

2.4. Proposta per a un nou cap

2.5. Emplaçament a l'entorn de la casa de la Misericòrdia

- 2.5.1. Antecedents històrics del conjunt. La capella.
- 2.5.2. La reordenació urbana del Raval al 92.
- 2.5.3. Descatalogació i enderroc. Anàlisi dels criteris.
- 2.5.4. Forma: estructura vs figura
- 2.5.5. Descripció de l'edifici.
- 2.5.6. Enderroc total o parcial.
- 2.5.7. Misericòrdia per la Capella.
- 2.5.8. Encaixos de programes possibles amb la Capella.

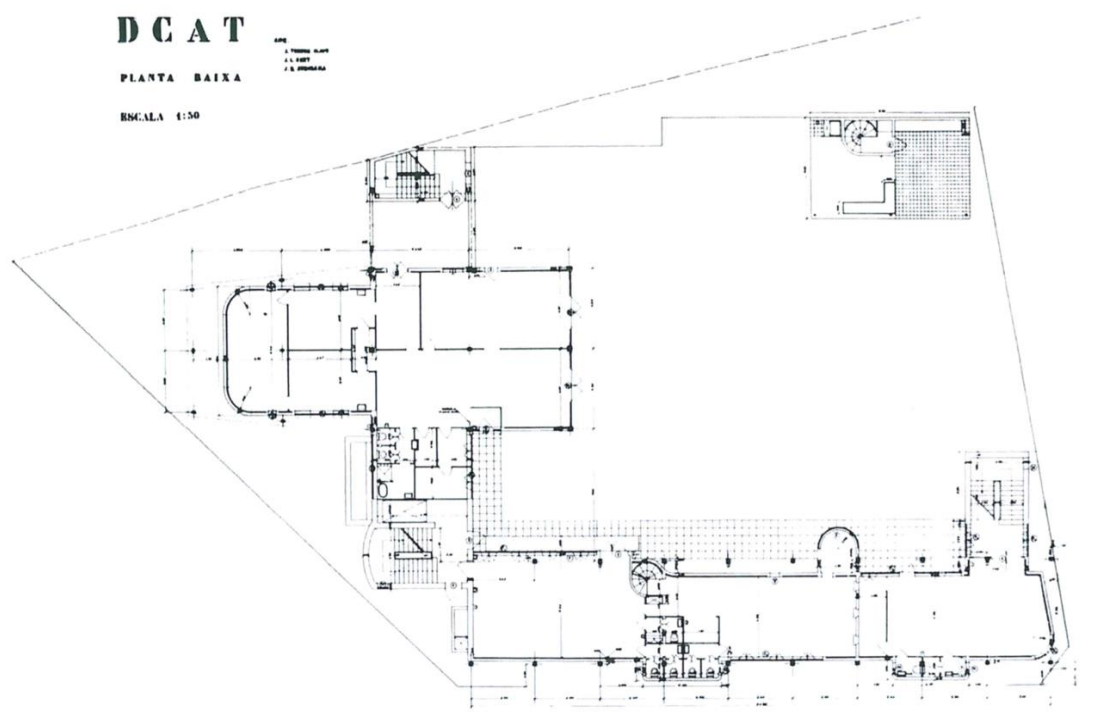
2. ARQUITECTURA

2.1 Dispensari antituberculós

2.1.1 Antecedents

“El 1934 el Departament de Sanitat i Assistència Social de la Generalitat encarregà a J.Ll. Sert, J.B. Subirana i J. Torres Clavé, arquitectes membres del GATCPAC, el projecte d'un dispensari antituberculós dins la seva política de socialització hospitalària. Enllestit durant la Guerra Civil (la data varia entre 1936 i 1938, segons els autors), constitueix una de les obres més reeixides del moviment racionalista espanyol. Els criteris higienistes d'optimitzar les condicions d'asolellament i ventilació, l'alliberament de bona part del solar per aconseguir un espai enjardinat i la racionalització del programa funcional portaren a una organització en planta segons un esquema en L que tanca amb les seves dues ales, articulades pel nucli de comunicacions i serveis, un ampli espai d'accés. Mentre al cos lateral s'ordenen linealment diversos serveis i les habitacions, amb el corredor amb l'orientació més desfavorable, en l'ala enfrontada a l'entrada se situa, en una situació privilegiada, la sala d'actes, que, amb el cel ras de volta parabòlica, es constitueix en un estudiat model per les seves condicions acústiques i d'il·luminació. A la claredat distributiva del programa funcional s'uneix, en aquest edifici, un plantejament constructiu coherent, amb una estructura metàl·lica porticada diferenciada dels tancaments, resolta amb elements modulats lleugers i la incorporació de nous materials com la fusteria de ferro i els murs de vidre pavès.”¹

Al 1992 fou declarada Bé d'interès Cultural (BIC) en la Categoria de Monument Nacional.

El projecte va ser objecte de diferents intervencions de rehabilitació, reforma i d'ampliació que tot seguit es documenten:

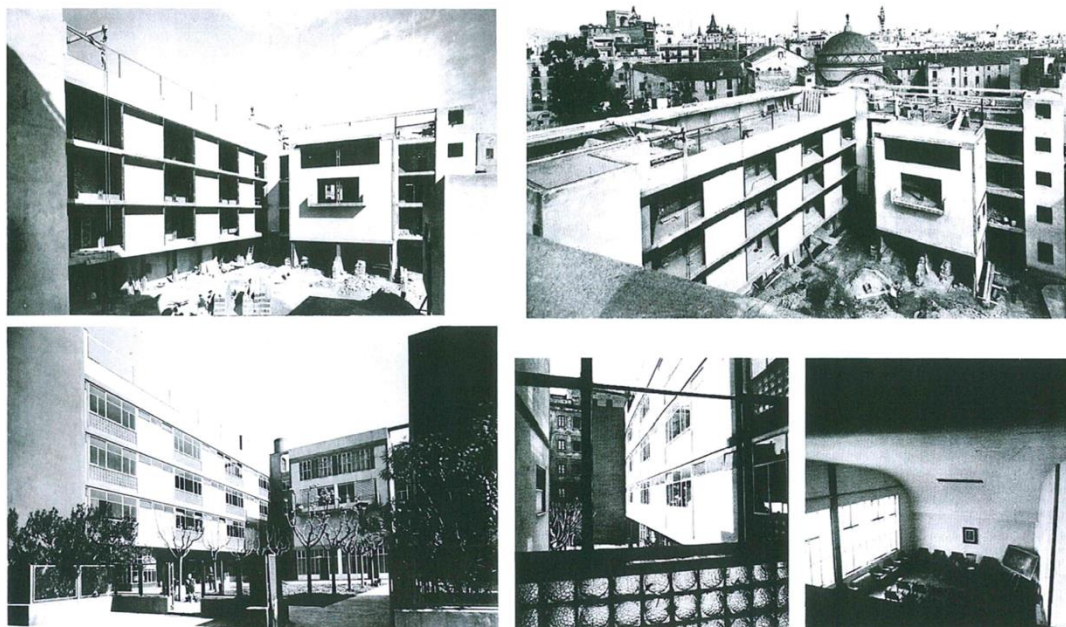
¹ Descripció extreta de la Fitxa de Patrimoni Arquitectònic de l'Ajuntament de Barcelona.

2.1.2 Rehabilitacions

-El 1982, el Departament de Sanitat i Seguretat Social de la Generalitat de Catalunya encomanà als arquitectes M.L. Corea, E. Mannino i R. Torres la rehabilitació del conjunt.

-1990 l'Institut Català de la Salut encarregà un nou projecte als arquitectes M.Luis Corea, Edgardo Mannino i Francisco Gallardo, per adequar l'edifici al Centre d'Atenció Primària. L'obra es realitzà durant els anys 1992-1994. El centre va ser rehabilitat en la seva totalitat i adaptat dins de les seves possibilitats.

Al cap dels anys tant les deficiències d'adequació als requeriments funcionals d'un equipament d'aquestes característiques, com les motivades per l'estat de la pròpia edificació (bàsicament estructures i instal·lacions), agreujades per les dificultats d'intervenció en un edifici protegit, portaren a la conclusió que calia dur a terme una ampliació de l'edifici que resolgués bàsicament l'àrea assistencial.²

² Elaborat per Martí Ballart, Cap de Recursos Físics de CatSalut. (Barcelona, 5 de juny de 2018), inclòs al doc Antecedents i informes sobre les diferents propostes d'implantació del nou Cap Raval nord, al districte de ciutat vella, de Barcelona

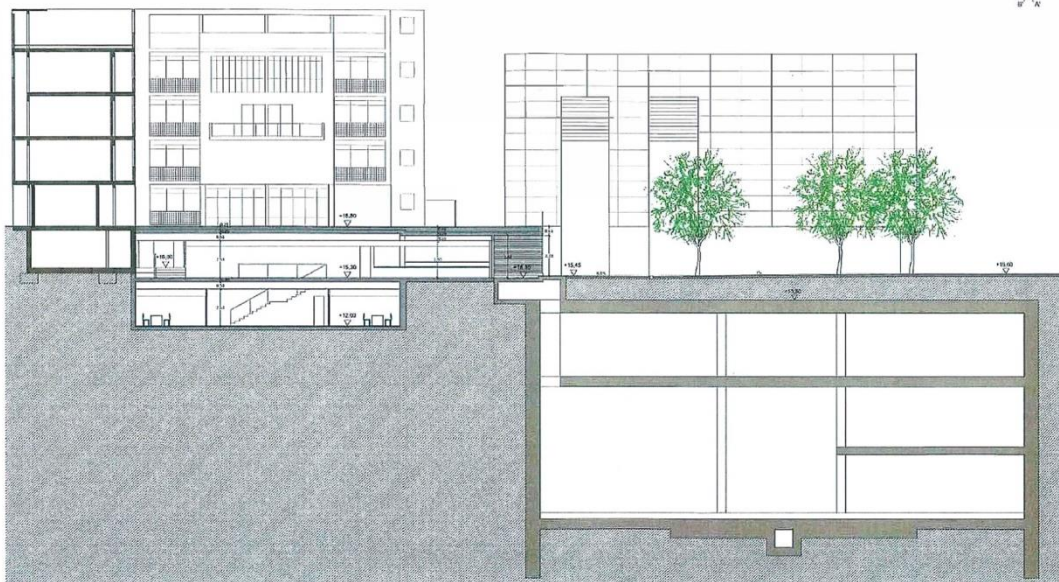

iii

2.1.3. Ampliacions

A rel de les consideracions anteriors l'any 2009, Foment de Ciutat Vella va encarregar un avantprojecte d'ampliació en soterrani del CAP Doctor Lluís Say® als arquitectes J.M.Rovira, E. Boldú i O. González.³

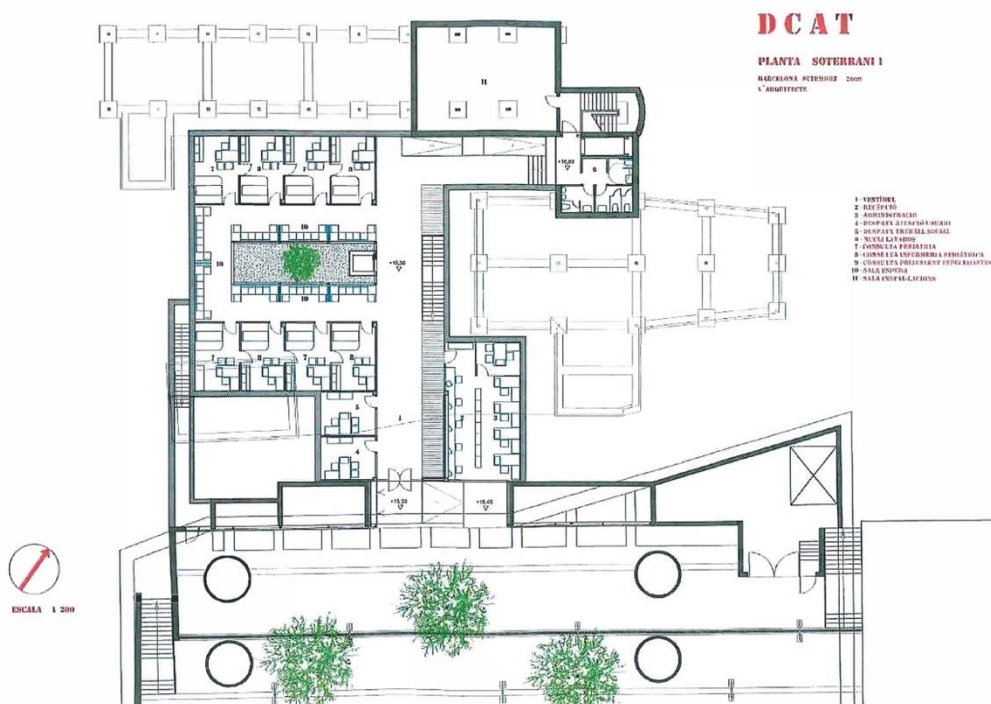
Aquesta proposta, que es soterrava per a no incidir volumètricament amb l'edifici original, es va considerar inviable "ja que comportaria un resultat que, malgrat una inversió molt elevada, mantindria mancances importants en la meitat del programa assistencial (que seguiria a l'edifici existent), espais amb manca de llum natural i difícil connexió entre el centre actual i l'ampliació. Tot això, amb la impossibilitat d'encaixar-hi la totalitat del programa necessari."⁴

iv

³ Informe del mateix autor.

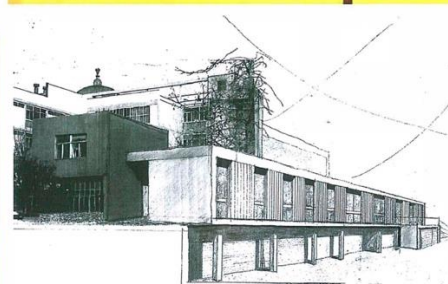
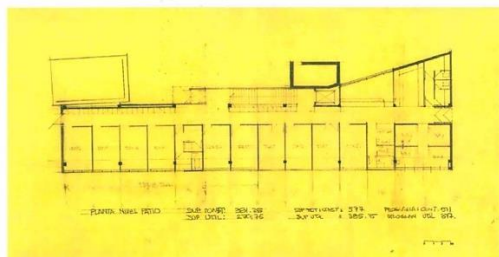
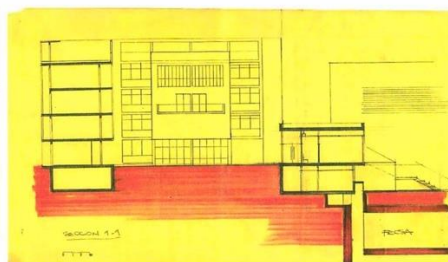
⁴ Id.

v

-L'any 2014, el CatSalut demana a l'arquitecte Sr. Mario Corea que proposi una ampliació no soterrada per a resoldre dels deficiències funcionals de la proposta anterior.⁵

El projecte, de planta baixa i planta pis, es desenvolupa en superfície però la proposta no resolt la totalitat del l'àrea assistencial proposada per la qual cosa tampoc es considera adient.⁶

vi

⁵ Id.

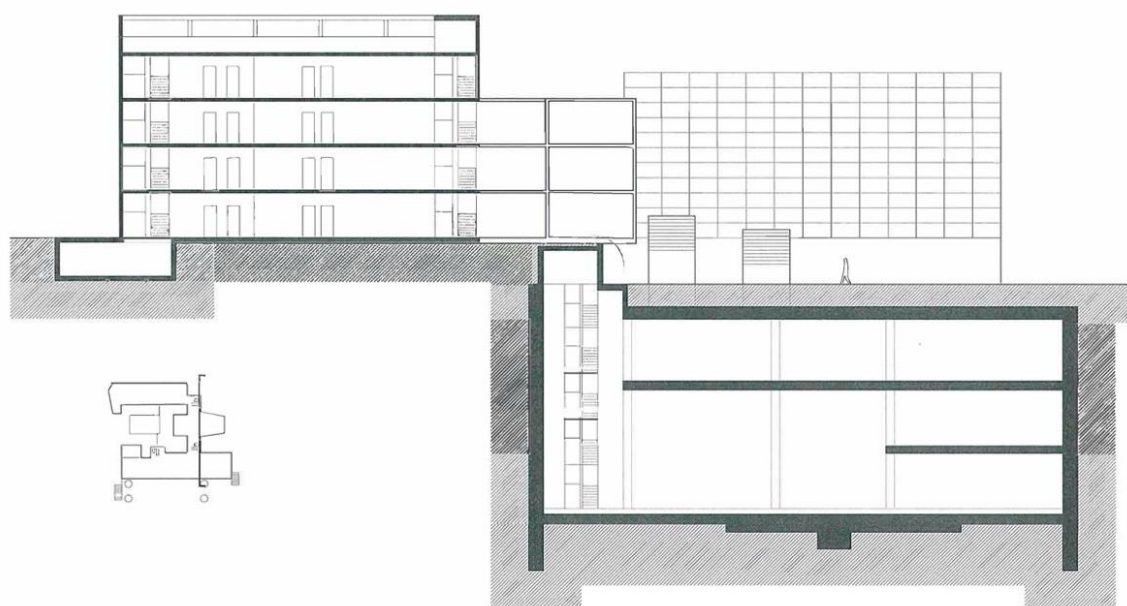
⁶ Id.

L'any 2018 el Departament de Cultura, a proposta de l'Ajuntament de Barcelona, encarrega a l'arquitecte G. Pardo, l'encaix volumètric per a l'Ampliació i Reforma del CAP Dr. Lluís Sayé a l'edifici del Dispensari Antituberculós de Barcelona, BCIN.⁷

El projecte resultant preveu la reforma de la totalitat de l'edifici original, així com la implantació d'un nou volum de tres plantes d'alçària sobre rasant, paral·lel al cos longitudinal del Dispensari, que reproduïx la mitgera original de les finques del carrer Valldonzella.⁸

En relació al sistema d'accés i circulacions general, el projecte planteja l'entrada al nou CAP resultant des de la façana de la Plaça Terenci Moix, en l'espai intersticial entre la ventilació dels transformadors d'Endesa, situats sota la plaça. Des d'aquest punt, soterradament, es proposa tanmateix un pas transversal fins el nucli de comunicacions de l'edifici original, il·luminat a base de deprimir una planta el pati vegetal original superior, que connecta internament reforma i ampliació.

El programa funcional assistencial resultant conté 43 consultes, 10 de les quals se situen a l'edifici existent del Dispensari Antituberculós i les 33 restants al nou volum. Sumant la resta d'àrees de l'equipament, la superfície total del nou CAP és de 3825m² dels quals 1745m² són de nova construcció.⁹

vii

⁷ “Encaix volumètric per a l'Ampliació i Reforma del CAP Dr. Lluís Sayé a l'edifici del Dispensari Antituberculós de Barcelona, BCIN.” (Barcelona, desembre de 2018)

⁸ L'estratègia urbanística per a la inclusió d'aquest volum, entès com a intercanvi d'uns metres sobrats d'espais verds de la veïna Biblioteca Blanquerna, ja ha estat prèviament abordada en la primera part d'aquest informe

⁹ Extret del mateix document.

viii

Malgrat no disposar d'un informe concret d'aquesta proposta, com en ampliacions anteriors, els motius tècnics pels quals aquest ambiciós projecte no ha satisfet els

requeriments de CatSalut ni d'altres col·lectius o sectors de l'Administració probablement tinguin a veure en les següents consideracions:

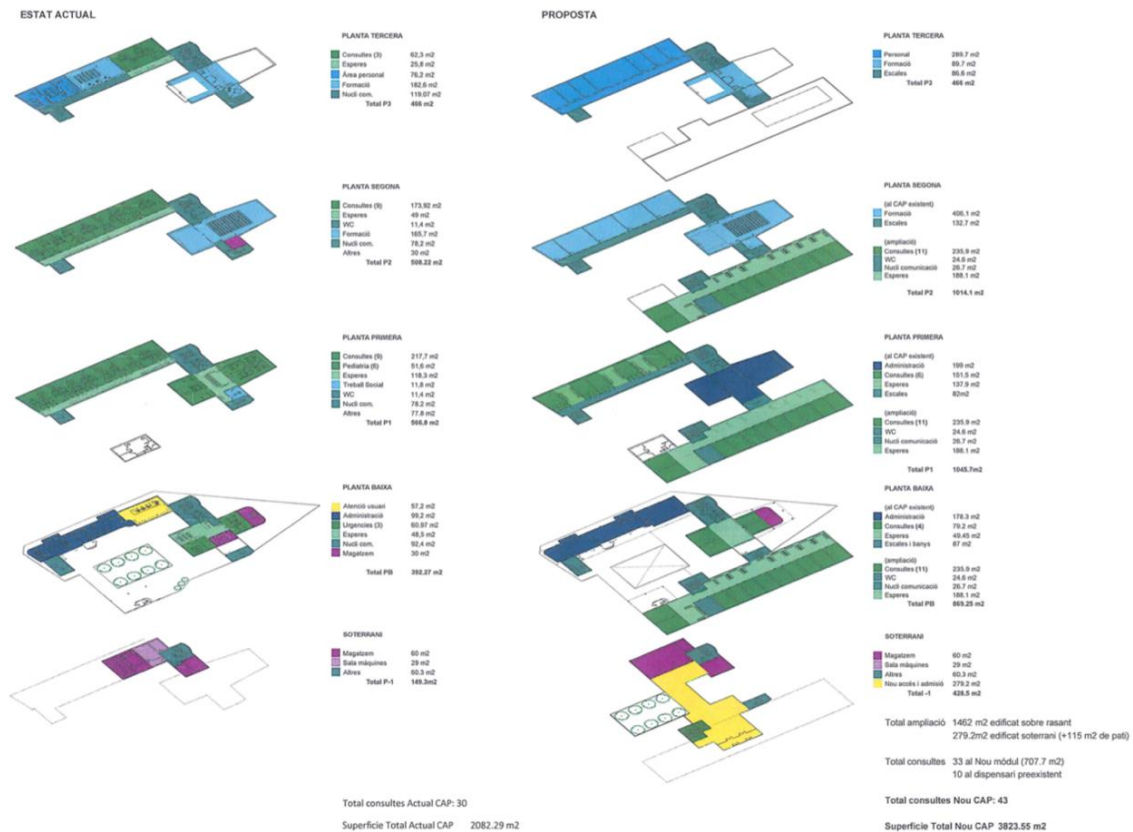
-Edifici original inadequat. De manera ferma i profusament argumentada, l'arquitecte i Cap de Recursos de CatSalut, Martí Ballart, ha afirmat que l'edifici original del Dispensari Antituberculós, malgrat les diferents intervencions arquitectòniques al llarg del temps, no satisfà actualment el requeriments funcionals ni tecnològics per a un nou CAP, en particular els que afecten l'Àrea assistencial.¹⁰

-Cost econòmic excessiu. Aquesta intervenció supera en escreix l'establert per a la construcció d'aquest nou CAP, en gran part motivat pel fet de que el programa funcional d'aquest equipament contempla una superfície aproximada d'uns 2000m² mentre que el d'aquest projecte quasi duplica el metratge, una part significativa del qual és de costosa rehabilitació.

És per tot l'exposat que després de les diverses temptatives de reforma i d'ampliació, des de diferents Departaments i institucions autoritzades s'arriba a la conclusió de que cal buscar un nou emplaçament per a situar el nou CAP Raval Nord.¹¹

¹⁰ "Per tot això, hem de concloure que l'edifici actual no és adequat per a l'activitat assistencial que s'hi desenvolupa," id.

¹¹ "És necessari (ateses totes les dificultats exigides per a una hipotètica ampliació i reforma), buscar una alternativa per a la seva reubicació que permeti tant l'ampliació assistencial com les millores necessàries per a dur a terme l'activitat en un nou centre." Id.

ix

2.1.4. Reubicacions

Com ja s'ha esmentat l'objectiu del present informe, és el d'analitzar les característiques urbanístiques i arquitectòniques per a allotjar un CAP al barri del Raval en relació a dos entorns actualment proposats per diferents institucions:

- L'espai que actualment ocupa la Capella de la Misericòrdia.
- L'espai situat entre l'actual Cap Dr. Lluís Sayé i la Plaça Terenci Moix.

x

xi

2.2 Programa funcional

2.2.1. ABS 25000 persones

Abans d'entrar a valorar des de diverses perspectives aquests dos entorns convé posar en valor el programa que hauran d'allotjar.

La formalització d'aquest programa ve condicionat per un document d'obligat compliment: "Les directrius per al disseny de centres d'atenció primària" ¹²

A efectes del interessos del present capítol, d'entre les copioses dades que s'extreu d'aquesta publicació en destaquem dues:

Que el programa funcional d'aquest nou CAP, que ha de donar servei a una població de 25000 habitants, es tradueix en una superfície aproximada d'uns 2000m².¹³

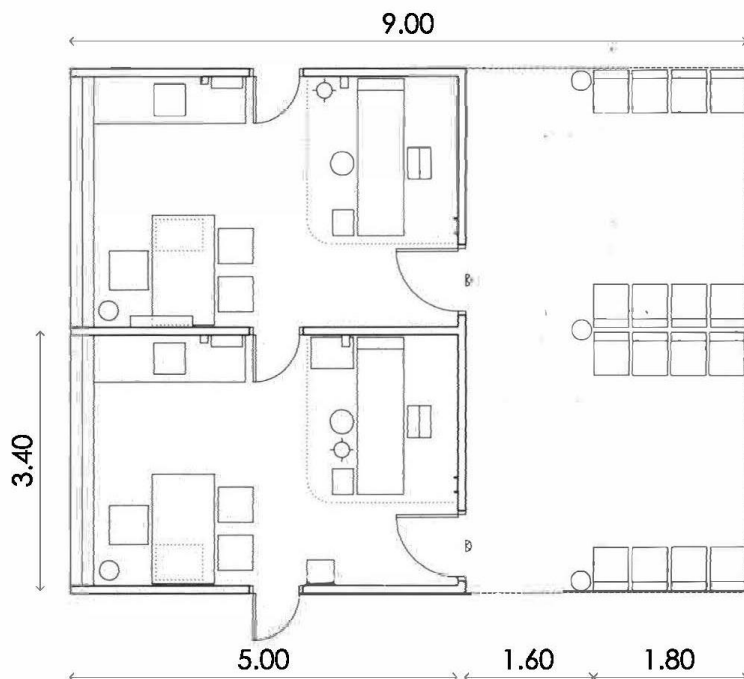
¹² Darrera edició de desembre de 2015

¹³ S'adjunta programa funcional

opti per una agrupació lineal de consultes, la profunditat de 9m li atorgarà una màxima eficiència tipològica.¹⁵

xivxv

Unitat assistencial bàsica

2.3 Emplaçament del cap a l'entorn urbà del dispensari

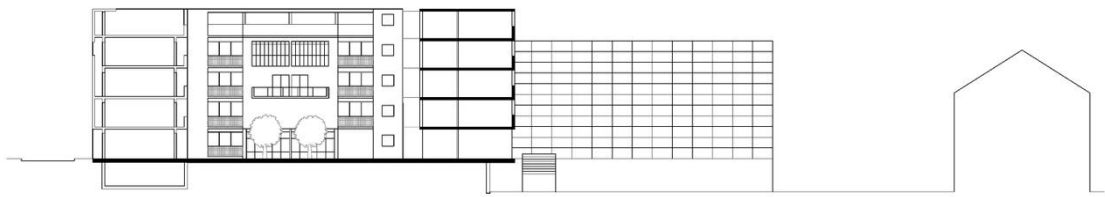
2.3.1 El pla del dispensari i la plaça Terenci Moix

Una agrupació lineal, de 9 metres de profunditat, és la tipologia que es proposa per a bastir el programa funcional d'aproximadament 2000m².

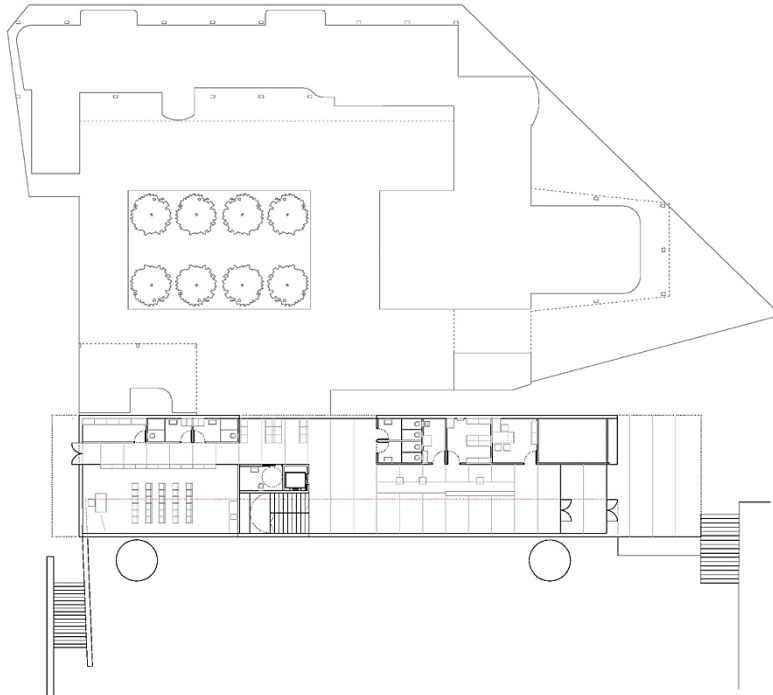
El projecte del Nou Cap proposa un volum resultant que es disposa paral·lelament al cos longitudinal del dispensari, tangent al cos baix auxiliar del dispensari.

Tan o més rellevant que la planta és la secció del projecte. Llevat de l'àrea d'entrada i la d'Activitats Comunitàries (podria intercanviar-se per l'Àrea d'Atenció no programada), la resta d'Àrees es disposen en plantes superiors per a dotar al pla de terra del Dispensari de la màxima permeabilitat i oferir-se com a mirador sobre la Plaça Terenci Moix, des d'on s'accedeix lateralment (la disposició del nucli de comunicacions en planta permetria fàcilment una comunicació vertical directe)

¹⁵ Aquesta profunditat s'utilitzarà posteriorment per a proposar un nou CAP en aquest entorn urbà.

xvi

xvii

En el context de l'elaboració del present informe s'ha cregut interessant desenvolupar aquesta proposta a un nivell d'avantprojecte per a comprovar l'encaix de la totalitat del programa funcional, tant en relació a la disposició de les Àrees que el constitueixen com en el dimensionant específic de cadascuna de les seves estances.

Atesa la concreció que això comporta aquest document es presenta de forma annexa i el que aquí es mostra és un registre de la seva totalitat, que inclou les visions, tant des de la Plaça Terenci Moix com des del carrer Montalegre envers l'accés principal.

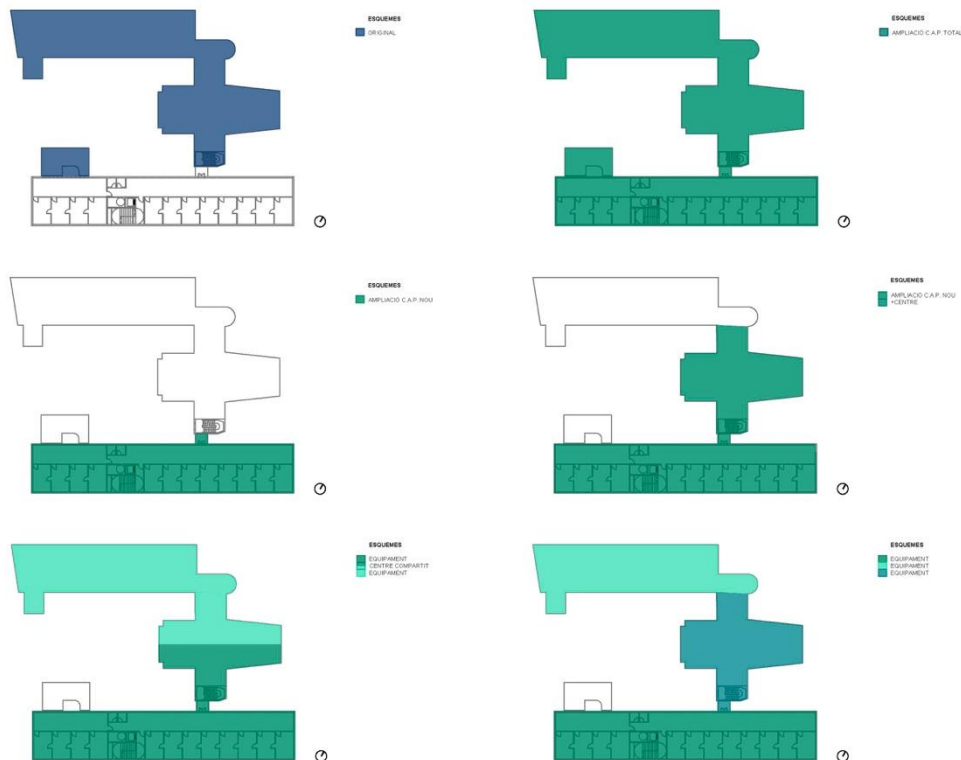

xviii

2.3.2 Variacions del programa. Sinèrgies d'usos i d'edificis

Per a poder verificar el correcte encaix urbà s'ha cregut pertinent que aquest volum exempt assumeixi la totalitat del Programa Funcional fixat en uns 2000m². Això s'ha resolt construint una secció de PB + 4, que s'enrasa amb el coronament de l'actual dispensari.

Aquesta operació allibera a l'edifici del Dispensari de la totalitat del Programa del Cap. Verificat satisfactòriament aquest màxim, s'ha estès l'estudi per a verificar la possibilitat de desplaçar part del programa no assistencial envers l'edifici adjacent original, que podria allotjar fàcilment part del programa no assistencial i, en conseqüència, rebaixar una planta del projecte presentat.

xix

S'adjunten tanmateix diferents esquemes d'aquesta canònica tipologia en H, que permetria fàcilment establir sinèrgies entre les seves parts, particularment respecte programes que s'adaptessin de forma natural a l'estructura formal d'aquesta obra mestra de l'arquitectura moderna.

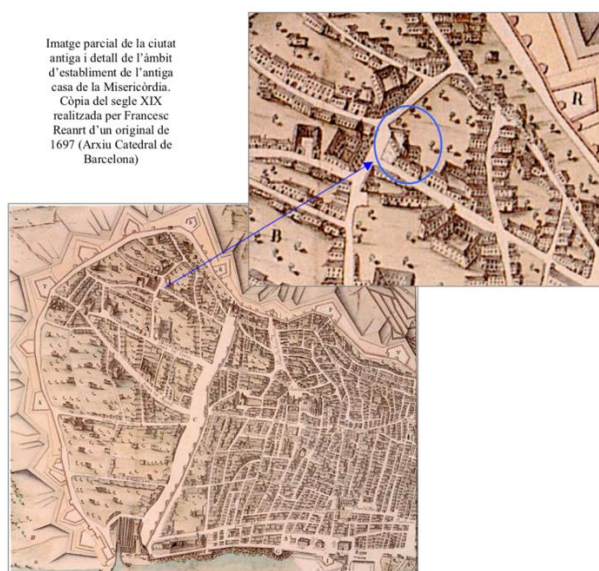

xx

2.5 emplaçament a l'entorn de la Casa de la Misericòrdia

2.5.1 Antecedents històrics del conjunt

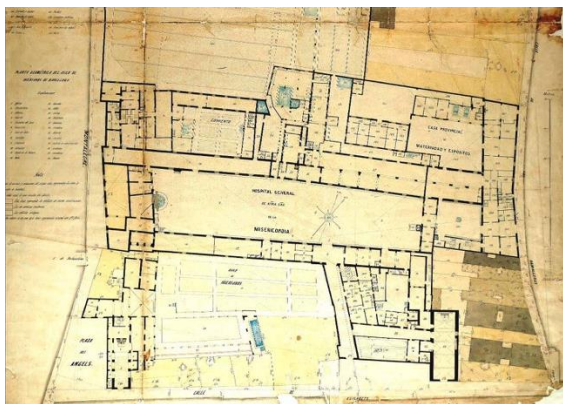
“La Casa de la Misericòrdia es constitueix cap a finals del segle XVI per acollir infants orfes que vagaven per la ciutat. Es va emplaçar amb una àrea que aplegava aquestes institucions assistencials, com foren la Casa de la Caritat o el Convent del Angels. “L'estructura original de 1584, estava formada per dos grans departaments, un per a homes i un altre per a dones, a m^{es} del refectori, la infermeria, l'església, i una s^{erie} de dependències menors, i sofr²pràcticament des del moment de la seva entrada en funcionament importants modificacions. Malgrat importants modificacions al llarg dels dos segles següents, aquesta divisió de departaments es va mantenir fins el moment en què la Junta de Caritat escollida el 1796 pretengu[®] establir novament un únic hospici on poguessin trobar allotjament els pobres de tots dos sexes.”¹⁶

L'arquitecte Josep Simó i Foncuberta –que substituï² a Josep Mas Vila com a arquitecte de la Casa de la Misericòrdia a partir de 1855- fou l'encarregat de

¹⁶ *Estudi històric-arquitectònic i valoració patrimonial de l'edifici de l'església de la casa de la misericòrdia de barcelona.* (Ll. Bou, F. Caballé, R. Gonzalez)

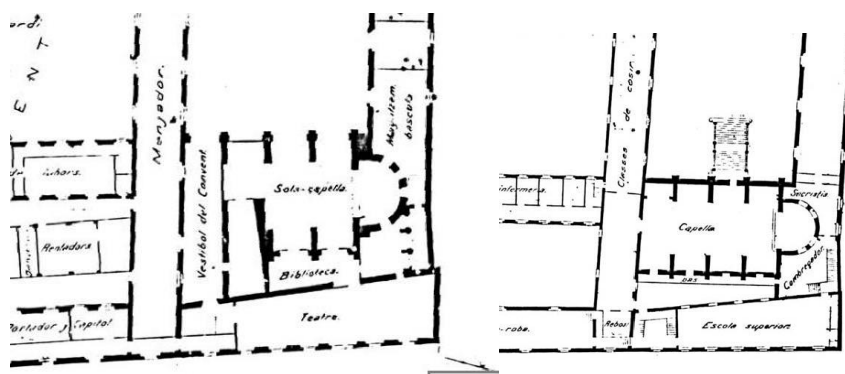
presentar els plànols, la memòria i el pressupost per a la reedificació de part de l'edifici de la Casa de la Misericòrdia el 1861. El projecte del nou edifici es dividia en dues parts, una que correspondria a la clausura de les Religioses hospitalàries i l'altra a les noies que havien d'allotjar-se en dit edifici.

xxii

En la mateixa memòria, el propi arquitecte descriu parcialment la distribució interna de l'edifici existent a mitjans segle XIX i s'al·ludeix per primer cop la capella.¹⁷

La nova Capella de la Misericòrdia, però, tal i com la coneixem, és fruit d'una reforma posterior, l'any 1887, sota projecte de l'arquitecte Enric Fatjó i Torras que reforma la Capella original de 1861. La documentació gràfica de 1916 ja fa palès que l'única de les quatre façanes de la capella que tenia contacte amb l'exterior fou la que tancava la façana ponent del Pati interior. Les altres tres donaven a espais deambulatoris perimetrals del conjunt.¹⁸

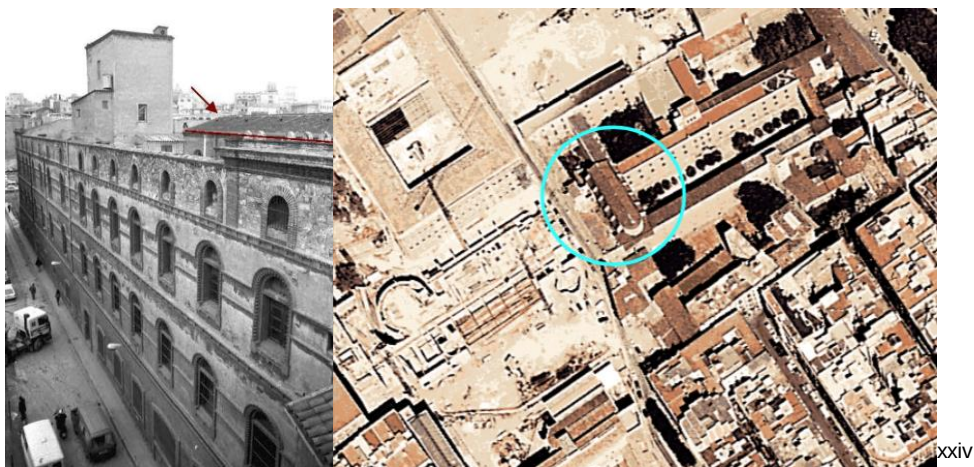
xxiii

¹⁷ "en la planta baja, que corresponde a la clausura de las monjas, el tramo del edificio en el que se encuentran la portería, los locutorios, el refectorio, escalera y demás, sirviendo como valla entre la parte de la clausura y la cocina, almacén y demás, el comedor para las niñas. En el primer piso conservan perfectamente la misma dependencia, sólo que el comedor de las niñas en el bajo son salas de enseñanza en este; la parte de clausura en el convento son celdas o cuartos, enfermería, sala mortuoria, escalera y demás y corresponde a la parte superior de la cocina, almacén y demás. **La capilla con su sacristía para las niñas cuya entrada pueden hacerlo por la escalera que viene de la planta baja o bien del primer piso mismo**"

¹⁸ Pp10 de l'estudi històric esmentat

2.5.2 La reordenació urbana del Raval Nord

Un segle més tard, la profunda reordenació urbana del Raval Nord de principis dels noranta, que donà lloc a la construcció de nous equipaments culturals i educatius (CCCB, Macba, Facultat de Geografia i Història de la UB, etc) significà, a efectes del conjunt de la Misericòrdia, l'enderroc de les construccions que donaven al carrer Montalegre, incloent les que envoltaven la Capella i la modificació (estretament) de les alineacions a carrer. Vint-i-cinc anys després, l'estat descarnat que presenten les seves façanes, tant les dues que donen a vial com la de l'absis de la nau, contrasten realitats urbanes d'aquells olímpics moments.

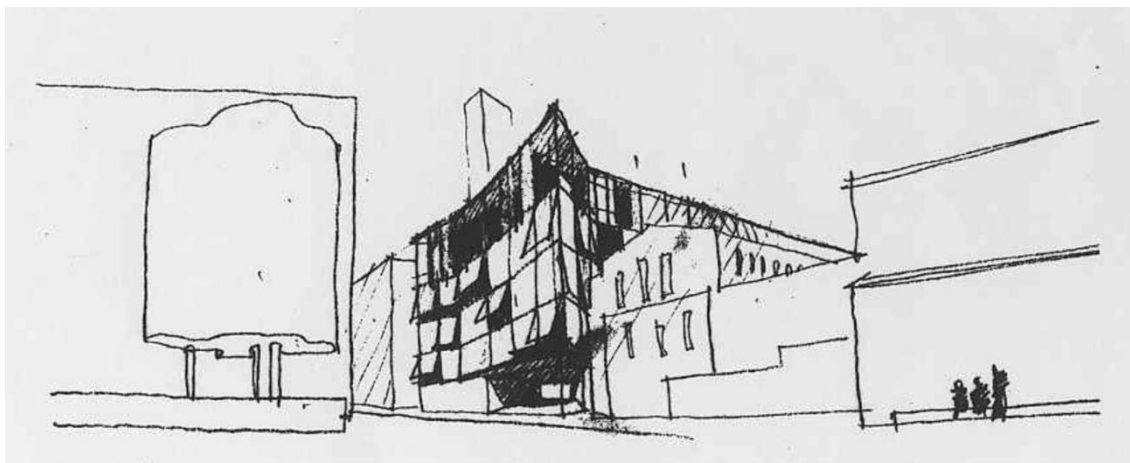
2.5.3 Descatalogació i enderroc. Anàlisi dels criteris

És probable que fos en part aquesta presència urbana no gaire lluída des dels enderrocs la que acabés de decidir a la Comissió Territorial de Patrimoni Cultural de Barcelona, (que paradoxalment pocs anys abans havia informat desfavorablement a la seva descatalogació¹⁹) per a aprovar per unanimitat el projecte de descatalogació i enderroc de l'església que, fins a les hores, estava inclosa en el Catàleg del Patrimoni Històric-Artístic de 1979.

En paral·lel, el Pla especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic, Històric Artístic de l'Ajuntament l'excloué al 2000

A mitjans del 2006, recolzant-se en aquests acords, s'aprovava definitivament el *Pla de millora urbana per a la creació d'un equipament cultural públic al carrer de Montalegre n.4 i per a l'obtenció de l'espai lliure corresponent al pati de la Casa de la Misericòrdia i dels seus accessos* que, entre d'altres mesures, possibilitava l'enderrocament de l'església i la construcció en el seu lloc de la seu del Centre de Recursos de la Fundació CIDOB, projecte finalment no executat.

¹⁹ En conseqüència, en el text refós de la MPGM es preveia la seva conservació, amb la possibilitat d'afegir un cos alineat a Montalegre !

xxv

A mitjans del 2013, l'Ajuntament de Barcelona atorgava al MACBA la concessió de la finca del carrer Montalegre n4, on s'emplaça la Capella de la Misericòrdia. Com ja s'ha fet palès prèviament en aquest informe, la no execució de la concessió per part del MACBA durant aquest període, superposat a la dificultat per a trobar emplaçament per a la construcció d'un nou CAP al Raval, impulsat pel Cat Salut, està en la base de la iniciativa de l'Ajuntament de Barcelona per a proposar l'extinció de la concessió i atorgar-la a un nou morador: el CAP Raval Nord.

Ateses les conseqüències i l'atzarosa situació de disposar d'una segona oportunitat, valdria la pena recollir el contingut les conclusions de l'estudi en que es recolza la Comissió Territorial de Patrimoni Cultural de Barcelona per a prendre aquella rellevant decisió, encara vigent:

*"...de manera conseqüent amb el que hem anat exposant fins ara, es pot desprendre que la capella de la casa de la Misericòrdia m'és enllà del seu volum edificat i del seu valor com a antic espai de culte (avui fora d'ús), es presenta avui dia com a una construcció de caràcter residual; mancada en part, de sentit, sense els edificis que l'envoltaven, i amb un projecte original de poca entitat, per bé que perfectament adaptat a la seva funció primigènica: l'ús exclusiu per als residents de la institució. Tanmateix la disparitat de solucions formals del seu interior situarien l'edifici en un nivell de significació menor dins l'edificació històrica, rica barcelonina tot inferint-se una veritable patrimonial de minsa entitat".*²⁰

2.5.4. Estructura vs figura

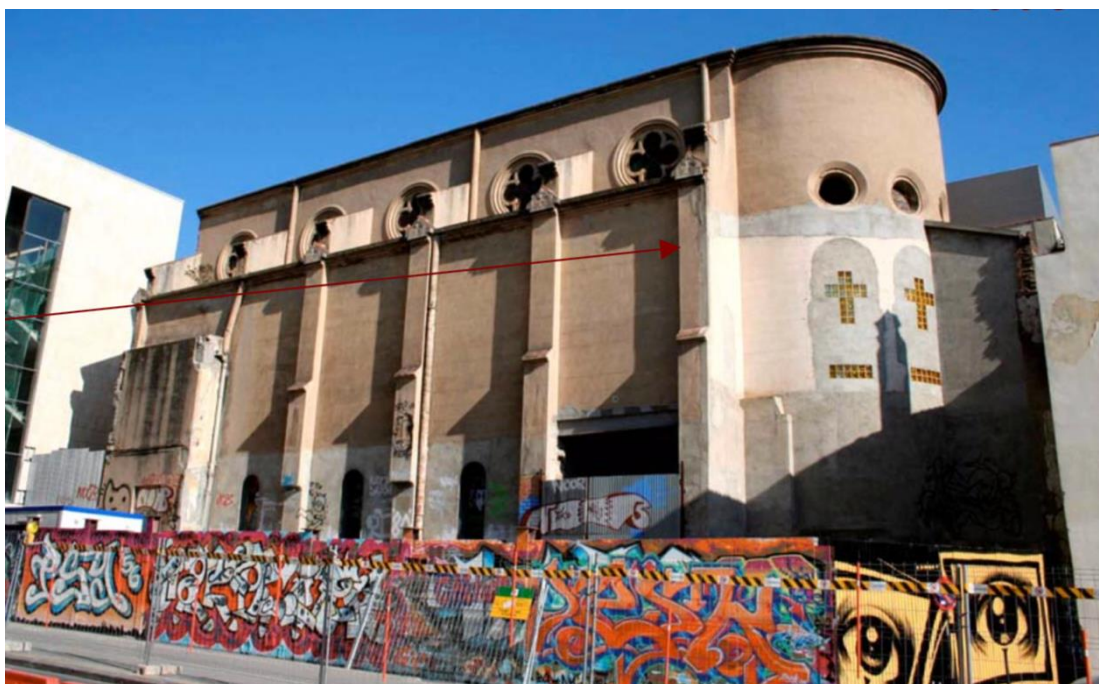
Rellegint aquest text, així com el conjunt de consideracions finals del referit estudi²¹, se'n extreu que en l'escrit es fa particular èmfasi en els aspectes artístics de l'edificació, la qual cosa s'adiu amb la condició d'historiadors de l'art dels seus tres autors.

Arribat aquest punt, es fa oportú recordar les dues diferents accepcions de la forma moderna, ja sigui entesa com a estructura o com a figura que, també en aquesta ocasió, es projectarien sobre aquest cas d'estudi: "¿es posible hacer, también en arquitectura, la distinción entre lo abstracto y lo figurativo?; ¿en qué

²⁰ Estudi històric-arquitectònic i valoració patrimonial de l'edifici de l'església de la casa de la misericòrdia de barcelona. (Ll. Bou, F. Caballé, R. Gonzalez)

²¹ Id.

consistiria, entonces, la figuración arquitectónica? La clave de esa distinción parece estar ya implícitamente contenida en la doble acepción que posee la palabra *forma*, en el ámbito arquitectónico, según se la considere como transcripción del término griego *eidos* o bien del alemán *Gestalt*. En el primer caso, la forma se identifica con la esencial constitución interna de un objeto, y alude a la disposición y ordenación general de sus partes, de manera que la forma se identifica con el moderno concepto de *estructura*; en el segundo caso, la forma se refiere a la apariencia del objeto, a su aspecto o conformación externa, de modo que se convierte en sinónimo de *figura*. La noción de forma como estructura remite a las dimensiones inteligibles del objeto y abre la puerta a la concepción *abstracta*. La noción de forma como figura se refiere, ante todo, a las dimensiones sensibles o perceptibles del objeto y constituye la base de la elaboración *figurativa*.²²

xxvi

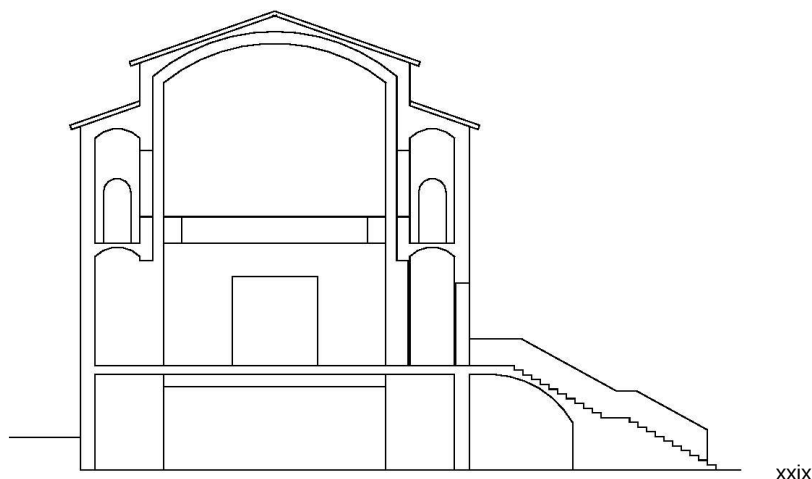
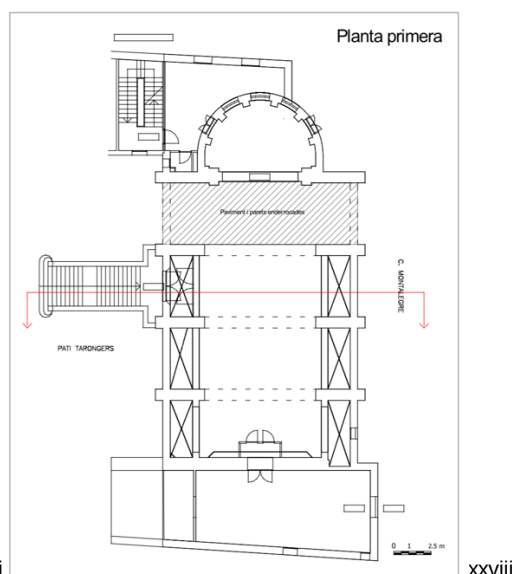
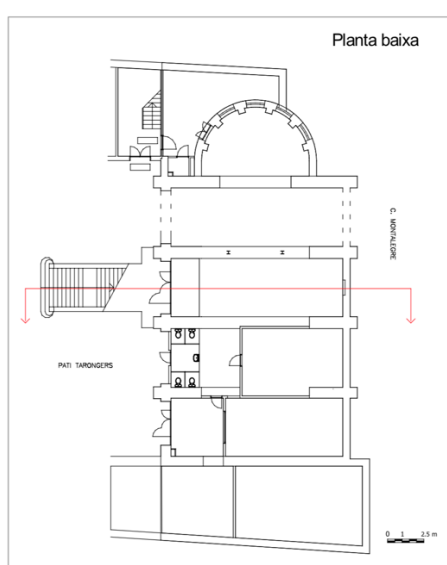
2.5.5 Descripció de l'edifici

“Avui dia l'edifici es mostra pràcticament com un element exempt, dotat de quatre frontis o fa-anes de visi- possible des del ras del carrer. La realitat hist, rico- arquitect, nica, és, per, , substanciosament diferent. Així, l'única frontis que realment havia estat projectat per a ser vist folgadamente i per tant tractat amb més atenci- projectual, és precisament la fa-ana lateral que s'obre al pati de tarongers; de fet és l'única zona que disposa d'un accés propi a l'interior de l'església que es troba pr, piament al primer pis. Aquest pas es defineix a través d'una ampla escala monumental que, tot iniciant-se en el ras del pati dels tarongers, es lliura a un replí que comunica amb la porta des d'un s'accedeix al pla de l' mbit religi- s “sensu stricto”.²³

²² Abstracción en Arquitectura: Una definición. Carles Martí Arís a DPA 16, pp.8

²³ Estudi històric-arquitectònic i valoració patrimonial de l'edifici de l'església de la casa de la misericòrdia de barcelona. (Ll. Bou, F. Caballé, R. Gonzalez)

“L’edifici es mostra en una disposició sobre el pla terreny un tant singular. Efectivament, es tracta de la construcció que clou el costat oest de l’anomenat pati dels tarongers de la Misericòrdia i que -en termes d’evolució cronol gica- és l’última (1889) de les edificacions de la campanya de reformes endegada a la Institució vers mitjan segle XIX. Aquestes característiques determinen que l’estructura s’emplaci en una orientació nord/sud, tot localitzant la seva cap- alera en aquesta darrera orientació . Presenta unes dimensions aproximades d’uns 31 m. de llarg per uns 13 d’ample, amb una curiosa configuració dels seus tres nivells d’al- at, el qual disfruta d’una al- ària màxima de 15,50 metres; a contar des de planta baixa fins el zenit del carener de la seva coberta. “²⁴

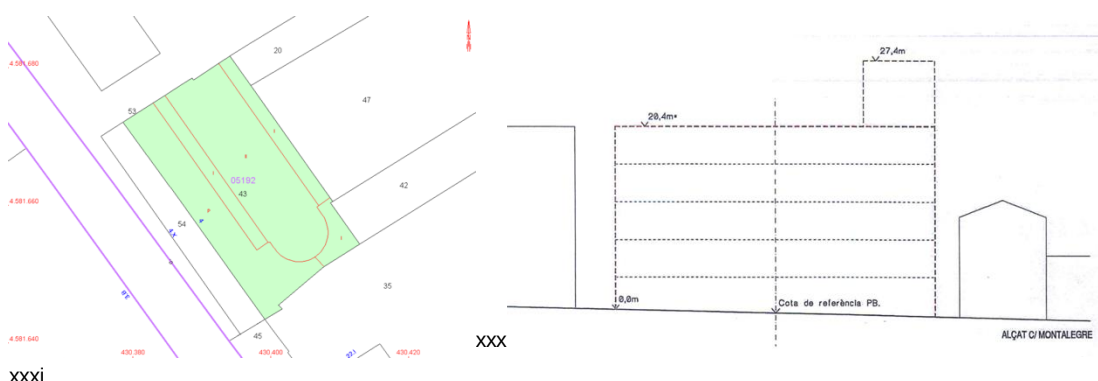
²⁴ Descripció extreta de l’*Estudi històric-arquitectònic i valoració patrimonial de l’edifici de l’església de la casa de la misericòrdia de barcelona*. (Ll. Bou, F. Caballé, R. Gonzalez)

2.5.6 Enderroc total o parcial

2.5.6.1 Hipòtesi d'encaix d'un CAP

Ateses les dimensions i els requeriments funcionals propis d'un Cap es fa difícil d'imaginar que es pugui emplaçar un Centre d'Atenció Primària en aquest solar sense enderrocar prèviament ja sigui una part o bé la totalitat de la Capella. Analitzem les dues possibilitats:

-Enderroc total: Des d'un punt de vista legal aquesta hipòtesi no és cap ficció atès que els acords aprovats al Pla de millora del 2006 segueixen vigents. L'església segueix descatalogada i, per tant, susceptible d'ésser enderrocada.

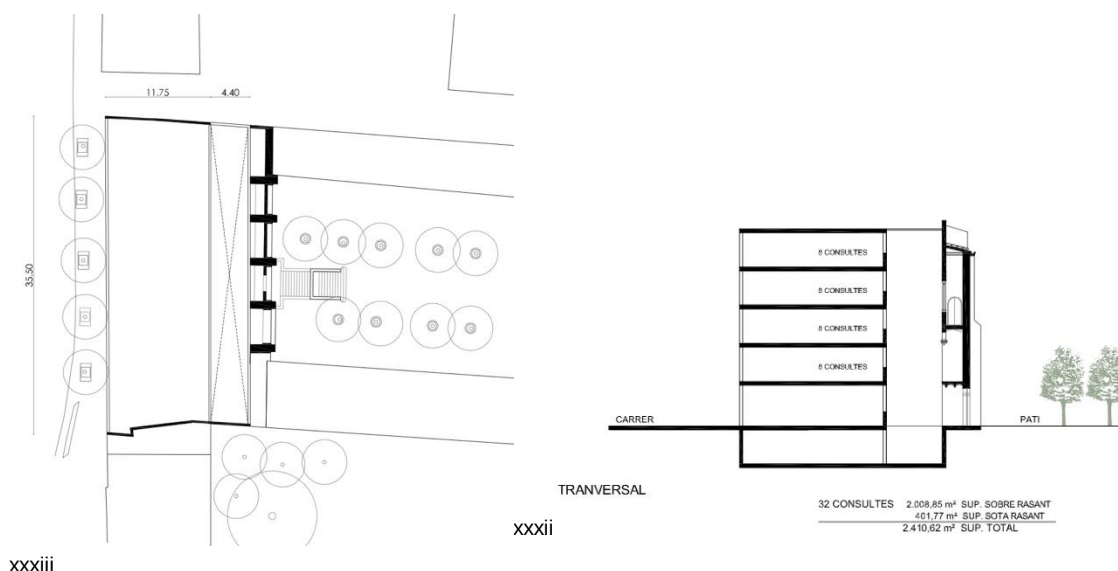
Òbviament aquesta seria la opció més ràpida d'execució. Més enllà de les obligades prospeccions arqueològiques, es disposaria d'un solar d'aproximadament 600 metres quadrats en planta, amb una alçada edificable de PB + 4, per a emplaçar un Programa funcional que requereix d'una superfície construïda d'aproximadament 2000m² (el Pla de millora urbana aprovat al 2006 en permet 3000m²).

Des d'un punt de vista tipològic, tant la profunditat edificable com l'alçària reguladora que contenen els 3000m² possibles no comporten gaire dificultats per a inserir folgadamment el programa d'un Cap d'aquestes característiques. Els 17,50m de profunditat del solar difícilment permetrien duplicar una agrupació lineal de consultes per la qual cosa, o bé el pla de façana a Montalegre hauria d'endarrerir la seva alineació o bé apareixerien tipologies en C que donarien front a la Plaça dels Angels i alhora s'adossarien a les dues mitgeres laterals, o bé en pinta, que augmentarien sensiblement la superfície de circul·lacions i de longitud de façana.

-Enderroc parcial. En aquesta hipòtesi, tot fa pensar que la part "indultada" seria, si més no, la façana posterior, probablement acompanyada de l'escala transversalment adossada. Aquesta operació planteja avantatges i inconvenients de naturalesa diversa.

Entre els principals avantatges, en destaquen dos aspectes:

- Possibilitat d'inserció del programa funcional del CAP.
- Preservació de la façana que resol de forma natural l'històric buit urbà del pati de la misericòrdia.

Aquests dos avantatges, però, es transfiguren tanmateix en inconveniències:

- Respecte la satisfactòria inclusió del programa, tot i disposar de superfície en planta, tal i com s'afirmava anteriorment en l'anàlisi de l'eficiència tipològica d'un Cap (atesos els requeriments funcionals principalment relacionats amb l'Àrea assistencial) difícilment seria evitable haver de soterrar una planta, a més d'haver de resoldre la secció a través d'un pati que permetés la il·luminació de les corresponents consultes o sales d'espera. Més enllà de les limitacions d'il·luminació i ventilació, caldria afegir un increment de temps d'execució pels requeriments arqueològics prescrits en aquest cas. (veure apartat següent)
- En relació al manteniment de la façana posterior, des d'un punt de vista tecnològic això comportaria una notable dificultat, agreujada pel hipotètic descalçament murari vertical en cas d'haver de fer ús de la planta soterrània. Tant una situació com l'altra comportarien un increment del cost de l'obra i un previsible endarreriment dels temps d'execució (aspecte desenvolupat en l'apartat següent) En termes visuals, la cara interior d'aquesta façana, pràcticament opaca, suposant que es preservi la seva actual integritat estereotòmica, significaria una notable reducció d'il·luminació particularment en plantes inferiors. (Veure hipotètica secció adjunta de sis plantes). Un darrer argument, en aquest cas més conceptual: Es pot considerar que conservant aquests elements, s'està realment respectant arquitectònicament el conjunt? No es corre el risc de convertir aquesta façana, i la seva adossada escala ornamental, en una postmoderna escenografia, més pròpia del teatre que de l'arquitectura?

2.5.6.2 Hipòtesi d'encaix d'ampliació del MACBA.

A efectes comparatius, en aquest apartat es parteix de la hipòtesi de que tot i la manca d'informació per part dels autors sobre la concreció del programa a allotjar per part del MACBA, declaracions públiques dels seus responsables apunten cap a l'exposició de la seva col·lecció permanent.

- Enderroc total. Sense més dades no s'aprecia des d'aquesta hipòtesi diferències formals significatives respecte la inclusió del Cap, més enllà

de possibilitar l'ús d'un corredor soterrani que permeti la comunicació interna amb el veí edifici d'en Meier.

- Enderroc parcial. Probablement, en una preservació de mínims, la façana posterior i l'escala tornarien a ser els primers i principals elements indultats. Sense disposar de més dades sembla que la llibertat tipològica associada a aquesta proposta podria permetre un major travat entre el programa, no tan sol·licitat d'il·luminació contínua, i l'element murari opac. Si la comunicació soterrada fos puntual, podria reduir respecte el cas anterior els riscos de descalçament i els costos econòmics i de temps associats.

xxxv

xxxiv

2.5.7. Misericòrdia per la Capella

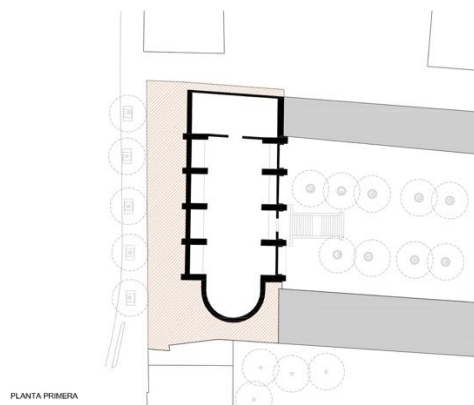
Podríem convenir que preservar un edifici significa respectar els seus atributs més rellevants. Arribats a aquest punt, però, no tothom ho llistarà de la mateixa manera. Les diferències entre la definició de la forma abans expressades, més abstracta o més figurativa, més vinculada a la seva estructura profunda o bé a les seves característiques més epidèrmiques, modificarien radicalment la tria d'aquestes rellevàncies.

xxxvi

Pel autors del present treball en destaquen alguns:

- El volum buit del Pati allargassat de la Misericòrdia, des del que s'accentua la visió del pla frontal que la capella presideix i clou.
- El volum ple de la Capella que emergeix massivament, tant des de la Plaça del Àngels com des del Pati de la Misericòrdia.

PLANTA PRIMERA

xxxviii

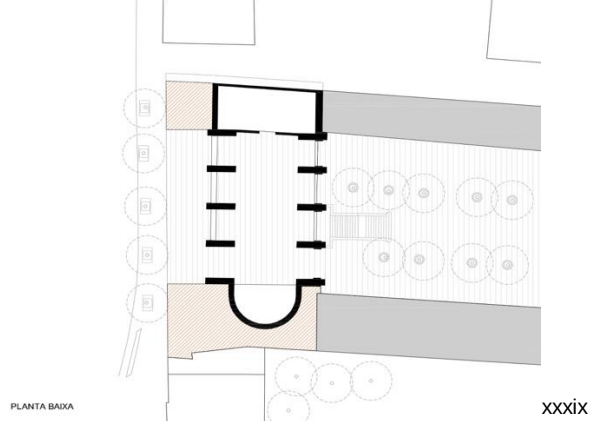
xxxvii

SECCIÓ TRANSVERSAL

El paper de les seccions respectives esdevé aquí essencial, en particular la de la capella. Fent de la necessitat virtut, la singular disposició elevada una planta de la capella permet un episodi urbà tan poc freqüent com atractiu: La possibilitat de travessar-la per sota a través de la seva estructura porticada tot conferint, com aquelles escultures pesants que leviten lleument, una densa tensió formal sota d'elles.

- En relació a la planta, en la hipòtesi de mantenir el volum de la capella, si s'edifiqués la crugia exterior, d'uns 5 metres d'amplària, enderrocada als anys noranta, la capella recuperaria la seva condició interior

embolcallada, i l'equipament disposaria de la possibilitat de confegir una façana contemporània que clogués el buit urbà de la Plaça dels Àngels.

2.5.8 Encaixos de programes possibles amb la Capella

Com afecten aquestes consideracions a l'hipotètic encaix del dos possibles equipaments preservant la Capella? Tot i la dificultat d'aventurar resultats, més quan es tracta de solucions singulars, atenent als requeriments del programa funcional d'un Cap costa d'imaginar una natural adequació. Pel que fa al MACBA l'adopció d'un programa adequat i una especial cura en la interpretació de les escales del projecte contribuirien a un millor encaix.

Aquests casos d'estudi reforçarien el criteri de que malgrat l'interès de la transformació d'usos de les construccions, sempre serà més agraïts i rigorosos si són els programes el que s'acomoden a l'estructura del edificis que quan es demana l'edifici que allotgi programes tipològicament distantsquan no incompatibles.

Els anys transcorreguts des de la descatalogació de la Capella han comportat tanmateix una major sensibilitat entorn el nostre patrimoni. L'arquitectura industrial en seria un altre exemple. Algunes de les fotos que il·lustren aquest informe també això ho testimonien.

Probablement avui el debat no sigui tant on es col·loca finalment el Cap, malgrat no ser un tema gens menor, sinó el de les conseqüències urbanes subsidiàries de col·locar-lo en un indret o en un altre. En aquest ordre de coses demanar contenció a les excavadores i misericòrdia per la Capella potser no fora tan descabellat.

Vista aèria actual del conjunt de la Casa de la Misericòrdia

- ¹ Plànols originals Dispensari PB
- ¹ Fotografiés del conjunt original
- ¹ Ortoplà dels anys 50 on es pot apreciar les construccions veïnes de Valldonzella
- ¹ Secció ampliació 2009
- ¹ Planta baixa ampliació del 2009
- ¹ Ampliació 2014
- ¹ Secció Projecte reforma i ampliació 2018
- ¹ PB projecte reforma i ampliació 2018
- ¹ Proposta comparativa de projecte original amb projecte del 2018
- ¹ Directrius per al disseny i Programes funcionals segons ABS
- ¹ Àrees dels Caps i tipologies d'agrupació de consultes de centres d'Atenció Primària
- ¹ Fotografia actual desde Plaça Terenci Moix
- ¹ Fotografia de la Capella de la Misericòrdia desde la Plaça dels Angels
- ¹ Unitat bàsica assistencial acotada
- ¹ Proposta per a un nou Cap, 2019. Secció
- ¹ Proposta per a un nou Cap, 2019. Planta baixa
- ¹ Perspectiva d'implantació del nou projecte des de la Plaça Terenci Moix
- ¹ Esquemes de possibles sinèrgies amb els altres cossos adjacents del Dispensari.
- ¹ Proposta d'un nou Cap. Perspectiva de l'accés des del carrer Montalegre

- ¹ Extret de l'*Estudi històric-arquitectònic i valoració patrimonial de l'edifici de l'església de la casa de la misericòrdia de barcelona*. (Ll. Bou, F. Caballé, R. Gonzalez)
- ¹ Id. Planimetria de 1860
- ¹ Id. Plànols de la Casa de la Misericòrdia de 1916
- ¹ Id foto del carrer Montalegre i vista aèria de 1993
- ¹ Dibuix de Lluís Clotet que il·lustra la portada de la memòria del Pla de millora urbana aprovat al 2006.
- ¹ Id. anteriors, foto actual de la Capella des del carrer Montalegre
- ¹ Id. Planta baixa
- ¹ Id. Planta pis
- ¹ Id. Secció transversal
- ¹ Fitxa Cadastre Ajntament de Barcelona
- ¹ Extret del Pla de Millora urbana
- ¹ Dibuixos des autors
- ¹ Id.
- ¹ Fotografia actual de l'escala interior
- ¹ Fotografia de les voltes de la Capella
- ¹ Dibuixos dels autors
- ¹ Id.
- ¹ Id.

3. TECNOLOGIA, TEMPS DE PROCESSOS I COSTOS DERIVATS

3.1. Sistemes tecnològics considerats

3.2. Processos que s'analitzen considerant el temps

3.3. Costos derivats en relació a processos tecnològics

3.4. Anàlisi comparatiu entre temps de processos i costos derivats de diferents opcions i condicions d'ubicació d'un nou CAP.

3.4.1. Edifici aïllat PB+4 plantes

3.4.2. Edifici aïllat PB+3 plantes i serveis a l'edifici antituberculós

3.4.3. Edifici al solar de la Misericòrdia enderrocant part de la capella

3.4.4. Edifici al solar de la Misericòrdia enderrocant totalment la capella

3.5. Fitxa resum de processos, temps i costos

3.1. Sistemes tecnològics considerats

La construcció d'un nou edifici on l'ús té un mòdul o unitat repetitiva molt definida a la que es té que ajustar el projecte, permet estudiar sistemes de construcció industrialitzada o prefabricada i també la utilització de sistemes de construcció en sec. Aquest és el cas de la construcció d'un CAP on el mòdul de les consultes amb el passadís previ i l'àrea d'espera es repeteix molt i permet considerar viable la utilització d'aquestes tecnologies en estalvis importants de minves i temps, que vol dir costos.

3.2. Processos que s'analitzen considerant el temps

El temps per du a terme la totalitat del procés de la construcció d'un nou CAP es definirà tenint en consideració els diferents factors que intervenen a lo llarg de la gestió de tot el procés. En alguns casos aquets temps seran igual en totes les opcions que s'estudien però en altres seran diferents. No podem oblidar que la reducció del temps permet millorar el rendiment econòmic i de servei al ciutadà.

Els factors de temps que s'analitzen son:

L'adaptació urbanística de la zona on es proposa la construcció del CAP. En aquest apartat en uns casos requereix de la redacció d'un Pla Especial i en altres requereix la modificació puntual del PGM i a més la redacció del Pla Especial. Quan requereix de les dues figures es perfectament possible la realització en paral·lel dels dos redactats.

La durada de la redacció de documentació tècnica considerant projectes i llicències, i desglossant el projecte en projecte bàsic i executiu, es pot establir una durada de temps a partir de projectes similars realitzats. La redacció del projecte executiu es pot realitzar simultàniament a la tramitació de llicència d'obres. Tot i que la tramitació de la llicència acostuma a tenir una durada superior a la redacció del projecte executiu, l'obra no es podrà iniciar fins disposar de la llicència i per tant el temps a considerar és el de la durada de la tramitació de la llicència d'obres.

Finalment s'expressen els temps de l'execució de l'obra analitzant diferents factors que es poden produir en cada cas i que depenen del propi projecte.

L'existència d'un edifici que calgui enderrocar, o si es realitza planta soterrani, o bé si l'excavació porta associada estudis arqueològics de restes que hagin aparegut o també la necessitat d'una fonamentació profunda, tan pel tipus de terreny com per la necessitat de recalç d'altres construccions annexes o que no s'enderroquen, tots aquets factors comporten un augment en el temps total d'execució de l'obra

3.3. Costos derivats en relació als processos tecnològics.

Com es veurà a les propostes de les diferents opcions de construcció del nou CAP que es presenten a continuació podem trobar diferents repercussions en el preu final que depenen dels processos tecnològics.

Per una banda tenim un volum a construir per sobre de la cota 0 amb molta similitud en tots els casos. Per aquesta fase considerarem un preu base basat en obra actual de característica similars i l'aplicarem a tots els casos per igual. Si que es cert que el fet d'utilitzar sistemes constructius prefabricats o industrialitzats o de construcció en sec podrien millorar una mica el cost amb una possible reducció que no he considerat. Crec que l'estalvi real d'aquets

sistemes està en la reducció del temps d'execució, que finalment es tradueix en estalvi econòmic.

Per l'altre tenim una sèrie de processos tecnològics derivats del terreny, de la volumetria del projecte o de requeriments externs, que produiran un increment en el cost i que pot ser diferent en cadascun dels casos que s'analitza en el següent apartat. Així mateix dons una fonamentació superficial o profunda té una repercussió diferent. La necessitat de realitzar un enderroc previ, també té un cost addicional. Si l'enderroc no és de la totalitat caldrà pensar en el processos tecnològics que caldran per mantenir estable la part no enderrocada i com caldrà reforçar-la, amb el corresponent augment del cost.

Els costos es valoraran amb preus metre quadrat de construcció per edifici del mateix ús diferenciant-se en funció de les consideracions d'enderroc, reforç, excavació i tipus de fonamentació.

Per obtenir aquets costos hem partit d'un preu base de 1550€/m² de PEC (pressupost de contracte i sense IVA) que correspon a un projecte actual real amb fonamentació superficial i sense soterrani.

En aquest preu el moviment de terres, la mínima excavació i la fonamentació es considera que son el 5% del preu base. En el cas de fonamentació profunda, que podem considerar que és el cas que ens ocupa tenint en compte la zona i els sistemes de fonamentació utilitzats en edificis propers, el percentatge podria augmentar fins el 7%. Per tant aquest increment del 2% es tradueix en un augment del preu base en 31€/m².

Quan es tracti d'un edifici amb planta soterrani que requereix excavació important i contenció de terres i també la necessitat d'un recalç de part de l'edifici existent, la repercussió d'aquets condicionants pot ser del 15%, que significa un augment del 10% del preu base. En xifres significa un augment del preu base en 155 €/m².

En quan el preu previst per l'enderroc s'ha utilitzat la base de dades de preus de la Construcció de l'Itec amb un preu de 14 €/m³ de PEC (preu de contracte i sense IVA). Aquest preu considerem que pot tenir un increment del 50% en el cas en que l'enderroc és de la meitat de l'edifici mentre que la resta té que quedar en peu. Tant el temps com el procés tecnològic per produir l'enderroc de la meitat de l'edifici provoquen aquest augment que passarà a ser de 21 €/m³.

Finalment per la valoració econòmica dels costos en el cas de la reforma d'uns espais interiors existents sense afectar a la façana o a l'estructura, per adequar-los a serveis del nou CAP, tal com proposa una de les opcions que s'analitzen a continuació, s'ha fixat en 714€/m² PEC (preu de contracte i sense IVA)

Tots aquets costos derivats dels diferents processos tecnològics son el que s'han aplicat en cadascuna de les opcions de l'anàlisi comparatiu redactat en l'apartat següent.

3.4. Anàlisi comparatiu entre temps de processos i costos derivats de diferents opcions i condicions d'ubicació d'un nou CAP.

A continuació procedirem a analitzar tots aquets conceptes de processos tecnològics de temps i de costos en les dues possibles ubicacions del nou

CAP. Una tocant al Antituberculós i l'altre en el solar de la capella de la Misericòrdia. Cadascuna d'aquestes ubicacions té dues variants possibles tal com s'ha explicat a la part d'arquitectura d'aquest informe.

3.4.1 Opció A: Nou Cap de PB+4 plantes en edifici aïllat independent

Temps per l'adaptació urbanística

Modificació puntual del PGM: Aquest procés té una previsió de 11 mesos

Redacció i aprovació del Pla Especial: Per la aprovació del Pla Especial es preveu una durada de 6 mesos.

Aquets treballs per l'adaptació urbanística es poden realitzar de forma simultània i per tan tindran una consideració final de 11 mesos. La justificació del temps per l'adaptació urbanística està justificada dins l'apartat 1 "Urbanisme" d'aquest informe.

Temps per redacció de documentació tècnica

Redacció del projecte bàsic: Tenint en compte el tipus d'edifici, la geometria, la volumetria i la simplicitat funcional i estructural que tindria, la durada no serà superior al 2 mesos.

Llicència d'obres: Tot i que no totes les llicències d'obra nova tarden el mateix temps amb obtenir-se ja que requereixen d'informes complementaris de bombers, districte, etc., podem considerar que la durada serà de 4 mesos.

Projecte executiu: La redacció del projecte executiu tindria una durada de 3 mesos però serà simultània al temps d'obtenció de la llicència d'obres. Per tant podem considerar que representa 1 mes més en el còmput de temps entre llicència i projecte executiu.

Temps per l'execució de l'obra

En aquest apartat s'ha desglossat la durada de la construcció diferenciant les parts de l'execució que afectaran de forma diferent a cadascuna de les opcions analitzades.

Enderroc: No existeix edifici previ que calgui enderrocar.

Excavació: La proposta no construeix cap planta de soterrani pel que es considera únicament l'excavació pels encepats de la fonamentació i la solera. La previsió es de 0,5 mesos.

Arqueologia: Tal com s'explica en un altre apartat de l'informe, caldrà fer una revisió i documentar si apareix alguna resta arqueològica superficial. Per aquesta feina es considera una durada de 0,5 mesos.

Fonamentació: Preveiem a la zona una fonamentació amb pilotatge o micro-pilotatge. Considerem una durada per aquesta fase de l'obra de 1 mes.

Construcció: L'avantprojecte proposat té una geometria i un ús que permet solucions constructives prefabricades o molt industrialitzades i en processos de construcció en sec. Per aquest motiu fem una previsió de 8 mesos d'aquesta part de l'obra executada per sobre de la cota +/-0. Com resultat final, la durada de la construcció del nou CAP, proper a l'Antituberculós, però en un edifici aïllat independent de PB+4 plantes seria de 27 mesos

Costos

El preu base previst en el cas de construcció industrialitzada i/o prefabricada sense soterrani és de 1550€/m² més l'increment corresponent a una fonamentació profunda que es de 31€/m². Ens queda per tant un import de 3.100.000€ per la part de construcció per sobre la cota +/-0 i un import de 62.000€ com sobre cost pel tipus de fonamentació. Aplicant aquest valors resultaria un import final de 3.162.000€ PEC sense IVA.

3.4.2 Opció B: Nou Cap de PB+3 plantes en edifici aïllat independent i adequació de serveis complementaris a l'edifici Antituberculós.

Temps per l'adaptació urbanística

Modificació puntual del PGM: Aquest procés té una previsió de 11 mesos

Redacció i aprovació del Pla Especial: Per la aprovació del Pla Especial es preveu una durada de 6 mesos.

Aquets treballs per l'adaptació urbanística es poden realitzar de forma simultània i per tant tindran una consideració final de 11 mesos.

Temps per redacció de documentació tècnica

Redacció del projecte bàsic: Tenint en compte el tipus d'edifici, la geometria, la volumetria i la simplicitat funcional i estructural que tindria, la durada no seria superior al 2 mesos.

Llicència d'obres: A l'igual que l'opció anterior podem considerar que la durada per la concessió de la llicència seria de 4 mesos.

Projecte executiu: La redacció del projecte executiu tindria una durada de 3 mesos però serà simultània al temps d'obtenció de la llicència d'obres. Per tant podem considerar que representa 1 mes més en el còmput de temps entre llicència i projecte executiu.

Temps per l'execució de l'obra

En aquest apartat s'ha desglossat la durada de la construcció diferenciant diferent parts de l'execució que afectaran de forma diferent a cadascuna de les opcions analitzades. Bàsicament queden dividides en treballs d'execució per sota la cota +/-0 i treballs per sobre la cota +/-0

Enderroc: No existeix edifici previ que calgui enderrocar. Els enderrocs possibles a l'edifici Antituberculós es consideren dins el capítol de reforma i no gasten temps fora de la previsió global.

Excavació: La proposta no construeix cap planta de soterrani pel que es considera únicament l'excavació pels encepats de la fonamentació i la solera. Preveiem una durada de 0,5 mesos.

Arqueologia: Tal com s'explica en un altre apartat de l'informe, caldrà fer una revisió i documentar si apareix alguna resta arqueològica superficial. Per aquesta feina s'estimen 0,5 mesos.

Fonamentació: Preveiem a la zona una fonamentació amb pilotatge o micro-pilotatge i considerem una durada per aquesta fase de l'obra de 1 mes.

Construcció: Tal com hem explicat en l'opció anterior (2.4.1) la proposta arquitectònica té una geometria i un ús que permet solucions constructives prefabricades o molt industrialitzades i en processos de

construcció en sec. Però en aquesta proposta tenim una planta menys d'obra nova que seria aproximadament el 20% menys però per contra tenim l'adequació i reforma dels espais serveis traslladats a l'Antituberculós. Per aquest motiu fem una previsió igualment 8 mesos. Com resultat final, la durada de la construcció del nou CAP, proper a l'Antituberculós, però en un edifici independent de PB+3 plantes i la resta de superfície a l'Antituberculós seria també de 27 mesos.

Costos

En aquesta opció tenim un 80% de la superfície que és obra nova i un 20% que és adequació i reforma interior dins l'edifici de l'Antituberculós. Així doncs aplicarem el preu base previst en el cas de construcció industrialitzada i/o prefabricada sense soterrani de 1550€/m² pels 1600m² d'obra nova i ens donen un import de 2.480.000€. A part tindrem un cost addicional de 31€/m² degut a la fonamentació profunda i que pels 1600m² d'obra nova resulta un increment de 49.600€. La resta de la superfície, 400m², es obra de reforma interior i se li aplicarà el preu de 714€/m² com s'ha explicat anteriorment donant un import de 285.600€. Això conclou en un preu total de 2.815.200€ sense IVA.

3.4.3 Opció C: Nou Cap al solar de la Capella mantenint la façana interior al pati dels tarongers

Temps per l'adaptació urbanística

Redacció i aprovació del Pla Especial: Per la aprovació del Pla Especial es preveu una durada de 6 mesos.

Temps per redacció de documentació tècnica

Redacció del projecte bàsic: Tenint en compte el tipus d'edifici, la geometria, la volumetria i la simplicitat funcional tot i la complicació estructural que tindrà, la durada no serà superior al 2 mesos.

Llicència d'obres: Aquesta llicència d'obra nova podria tenir una durada superior a la prevista en els casos anteriors degut a que requerirà el informe pertinent de patrimoni. podem considerar que la durada serà de 5 mesos en aquest cas.

Projecte executiu: La redacció del projecte executiu creiem que tindria una durada superior a la prevista en els altres casos, fins a 4 mesos pel que significa l'estudi estructural de mantenir part de la façana i el càlcul dels elements de reforç i de recalç que seran necessaris. A l'igual que en les altres opcions aquest temps serà paral·lel al temps d'obtenció de la llicència d'obres.

Temps per l'execució de l'obra

En aquest apartat s'ha desglossat la durada de la construcció diferenciant diferent parts de l'execució que afectaran de forma diferent a cadascuna de les opcions analitzades.

Enderroc: La durada serà considerable i superior a un enderroc tradicional. Abans de l'enderroc caldrà realitzar l'apuntament de la part que es respecte i també realitzar el recalç de la fonamentació amb micro-pilots de la façana que no s'enderroca,. Finalment el procés de l'enderroc, que passarà primer per una desconexió de la part que es manté amb la que s'enderroca evitant que col·lapsi la part a enderrocar i garantint el desmuntatge i correcte trasllat de residus. Tot aquest procés pot tenir una durada variable segons els imprevistos que puguin anar apareixen, però en cap cas creiem que pugui ser inferior als 2,5 mesos.

Excavació: Aquesta part també tindrà una repercussió important en el temps. L'excavació d'una planta soterrada repercutirà a la fonamentació existent de la part que no s'enderroca i del recalç previ que s'ha realitzat. Quan es disposi d'un estudi de geotècnia es podria fixar el sistema d'excavació. La zona i altres obres al voltant permeten considerar que seria necessari la construcció dels murs pantalla o micro-pilotatge continu abans de l'excavació i posteriorment procedir a l'excavació.

També repercuteix en un augment de temps la presència de possibles restes arqueològics i de la fonamentació de la part de la capella que s'ha enderrocat, el procés de buidat, que caldrà fer-lo amb la cura pertinent i a més eliminar la fonamentació de la part de capella enderrocada amb sistemes adequats, ja que probablement serà de pedra. Per això es preveu una durada de 2 mesos.

Arqueologia: Tal com s'explica en un altre apartat de l'informe, caldrà fer una revisió i documentar les restes arqueològiques que apareguin.

Queda clarificat en el informe de arqueologia que existeixen restes arqueològics en el subsòl. La durada de tot aquest procés està molt

condicionada al tipus de restes que es trobin i per tant pot ser molt variable, i pot durar entre 6 i 12 mesos.

Fonamentació: Preveient una fonamentació amb pilotatge o micro-pilotatge i que tindrem contenció de terres hem de considerar una durada per aquesta fase de l'obra en 1,5 mesos.

Construcció: L'encaix entre el nou edifici i la façana que es conserva condiciona bastant la utilització de sistemes industrialitzats i requereix una construcció més tradicional sense descartar l'opció de construcció amb sec d'alguns sistemes constructius de l'edifici com façanes o tancaments interiors. Tot i que aquest procés pot variar segons el projecte que es realitzi i segons com es connecti el nou edifici amb les parts sòlides de la resta de la Capella, la durada de la construcció de l'edifici a partir dels fonaments, pot ser de 12 mesos

Com resultat final, la durada de la construcció del nou CAP, al solar de la capella de la Misericòrdia mantenint la façana que conforma el pati dels tarongers seria també de 36 mesos podem arribar als 42, depenent de l'arqueologia.

Costos

En aquesta opció tenim un cost afegit que correspon a l'enderroc de part de la capella. Tal com hem justificat a l'inici aplicarem un preu de 21 €/m³ i que considerant la meitat del volum total 6.650m³ ($V=19 \times 35 \times 20/2$) representa un cost de 139.650€

L'existència de planta soterrani amb fonamentacions profundes augmenten el preu a l'igual que en les altres opcions amb una repercussió de 31 €/m². Però a més la contenció de terres i necessitat de recalç també augmenta el preu base en una repercussió de 155€/m² que per una superfície edificada de 2000 m² significa un augment 310.000 €.

La resta de capítols es mantenen amb la mateixa previsió que en les altres opcions i per tan tindrà un cost de 3.100.000 €. La suma total per la construcció del nou CAP a la ubicació de la capella de la Misericòrdia és de 3.611.650 € sense IVA.

3.4.4 Opció D: Nou Cap al solar de la Capella previ enderroc de l'edifici.

Temps per l'adaptació urbanística

Redacció i aprovació del Pla Especial: Per la aprovació del Pla Especial es preveu una durada de 6 mesos.

Temps per redacció de documentació tècnica

Redacció del projecte bàsic: Tenint en compte el tipus d'edifici, la geometria, la volumetria i la simplicitat funcional, la durada no serà superior al 2 mesos.

Llicència d'obres: En aquest cas el temps es redueix respecte l'opció 3.4.3 ja que no requerirà el informe de Patrimoni, només els informes complementaris de bombers, districte, etc. Podem considerar que la durada serà de 4 mesos que es solaparan amb la durada del projecte executiu. Per tant el temps a computar serà de 1 mes més.

Projecte executiu: La redacció del projecte executiu creiem que tindria una durada igual a la prevista en els altres casos. Aquest temps serà

simultània al temps d'obtenció de la llicència d'obres i per tant mantenim en el còmput general el 3 mesos previstos a l'igual que en les altres opcions

Temps per l'execució de l'obra

En aquest apartat s'ha desglossat la durada de la construcció diferenciant les parts de l'execució que afectaran de forma diferent a cadascuna de les opcions analitzades.

Enderroc: La durada serà la normal per un edifici d'aquestes magnitud i només considerar que potser alguns element caldrà desmuntar en lloc d'enderrocar. Aquest fet pot afectar lleugerament al temps total però no en excés. Podem considerar que l'enderroc tindrà una durada de 1,5 mesos.

Excavació: En aquest cas l'excavació serà superficial i la mínima necessària per la construcció dels encepats de la fonamentació, construcció de la solera i possibles rases d'instal·lacions de desguàs. Fem una previsió de 0,5 mesos.

Arqueologia: Tal com s'explica en un altre apartat de l'informe, caldrà fer una revisió i documentar les restes arqueològica superficial que puguin aparèixer. Per aquesta feina s'estimen 1 mes.

Fonamentació: Preveient a la zona una fonamentació amb pilotatge o micro-pilotatge i com no tindrem contenció de terres hem de considerar una durada per aquesta fase de l'obra de 1 mes.

Construcció: La geometria permet fer un projecte del solar ajustada a la normativa permet un projecte amb solucions constructives prefabricades o molt industrialitzades i en processos de construcció en sec. Per aquest motiu fem una previsió igualment 8 mesos.

Com resultat final, la durada de la construcció del nou CAP, al solar de la capella de la Misericòrdia enderrocant completament la capella seria 24 mesos.

Costos

En aquesta opció tenim un cost afegit que correspon a l'enderroc de la capella. Tal com hem justificat a l'inici aplicarem un preu de 14€/m³ per un volum total 13300m³ ($V=19 \times 35 \times 20$) que representa un cost de 186.200€

En aquesta opció no disposem de soterrani i per tant no tenim un sobre cost com a la opció anterior.

En quan a la fonamentació fem la previsió de fonamentació profunda per la zona en la que està ubicada i això significa un sobre cost de fonamentació de 31€/m² tal com s'explica en el punt 2.3. Si considerem una superfície edificada de 2000 m² significa un augment 62.000 €.

La resta de capítols es mantenen amb la mateixa previsió que en les altres opcions i per tan tindrà un cost de 3.100.000 €. La suma total per la construcció del nou CAP a la ubicació de la capella de la Misericòrdia enderrocant la totalitat de l'edificació existent és de 3.348.200 € sense IVA.

3.5 Quadre resum comparatiu de l'anàlisi de temps i costos de les diferents opcions

CALENDARI COMPARATIU NOU CAP EN MESOS		A L'ANTITUBERCULOS	
		OPCIÓ A: PB+4 edifici aïllat independent	OPCIÓ B: PB+3 serveis a l'edifici Sert
ADAPTACIÓ URBANÍSTIA	MODIFICACIÓ PGM	11 mesos (en simultàni)	
	PLA ESPECIAL	2 mesos	
DOCUMENTACIÓ TÈCNICA	PROJECTE BÀSIC	1 mes (4 mesos, 3 en simultani amb projecte executiu)	
	LLICÈNCIES	3 mesos	
	PROJECTE D'EXECUCIÓ		
	ENDERROC	no	no
OBRA	EXCAVACIONS	0,5 mesos	0,5 mesos
	ARQUEOLOGIA	0,5 mesos	0,5 mesos
	FONAMENTS	1 mes	1 mes
	CONSTRUCCIÓ	8 mesos soluc. Industrialitzada	8 mesos soluc. Industrialitzada
TOTAL		27 mesos	27 mesos

COMPARATIU DE COSTOS DEL NOU CAP AL COSTAT DE L'ANTITUBERCULOS		OPCIÓ A: PB+4 edifici aïllat independent	OPCIÓ B: PB+3 serveis a l'edifici Sert
Enderrocs		0,00 €	0,00 €
Preu complementari excav. i contenció			
Preu complementari fonamentació	2000(1600)m2*31€	62.000,00 €	49.600,00 €
Construcció per sobre cota 0 (PO)	2000(1600)m2*1550€	3.100.000,00 €	2.480.000,00 €
Adequació d'espais.	400m2*714€	0,00 €	285.600,00 €
Total		3.162.000,00 €	2.815.200,00 €

CALENDARI COMPARATIU NOU CAP EN MESOS		A LA CAPELLA	
		OPCIÓ C: MANTENINT FAÇANA INTERIOR soterrani estrictament necessari	OPCIÓ D: ENDERROCANT TOT contemplat
ADAPTACIÓ URBANÍSTIA	MODIFICACIÓ PGM	no	no
	PLA ESPECIAL	6 mesos	
DOCUMENTACIÓ TÈCNICA	PROJECTE BÀSIC	2 mesos	
	LLICÈNCIES	1 mes (5 mesos, 4 en simultani amb PE)	1 mes (4 mesos, 3 en simultani amb PE)
	PROJECTE D'EXECUCIÓ	4 mesos	3 mesos
OBRA	ENDERROC	2,5 mesos	1,5 mesos
	EXCAVACIONS	2 mesos	0,5 mesos
	ARQUEOLOGIA	6 a 12 mesos	1 mes
	FONAMENTS	1,5 mesos	1 mes
	CONSTRUCCIÓ	12 mesos	8 mesos soluc. Industrialitzada
TOTAL		37 a 42 mesos	24 mesos

COMPARATIU DE COSTOS DEL NOU CAP AL SOLAR DE LA CAPELLA DE LA MISERICORDIA		OPCIÓ C: MANTENINT FAÇANA INTERIOR soterrani estrictament necessari	OPCIÓ D: ENDERROCANT TOT contemplat
Enderrocs	6650(13300)m3*21€(14€)	139.650,00 €	186.200,00 €
Preu complementari excav. i contenció	2000m2*155€	310.000,00 €	
Preu complementari fonamentació	2000m2*31€	62.000,00 €	62.000,00 €
Construcció per sobre cota 0 (PO)	2000m2*1550€	3.100.000,00 €	3.100.000,00 €
Adequació d'espais.		0,00 €	0,00 €
Total		3.611.650,00 €	3.348.200,00 €

ESTUDI PREVIS PEL NOU CAP AL RAVAL NORD

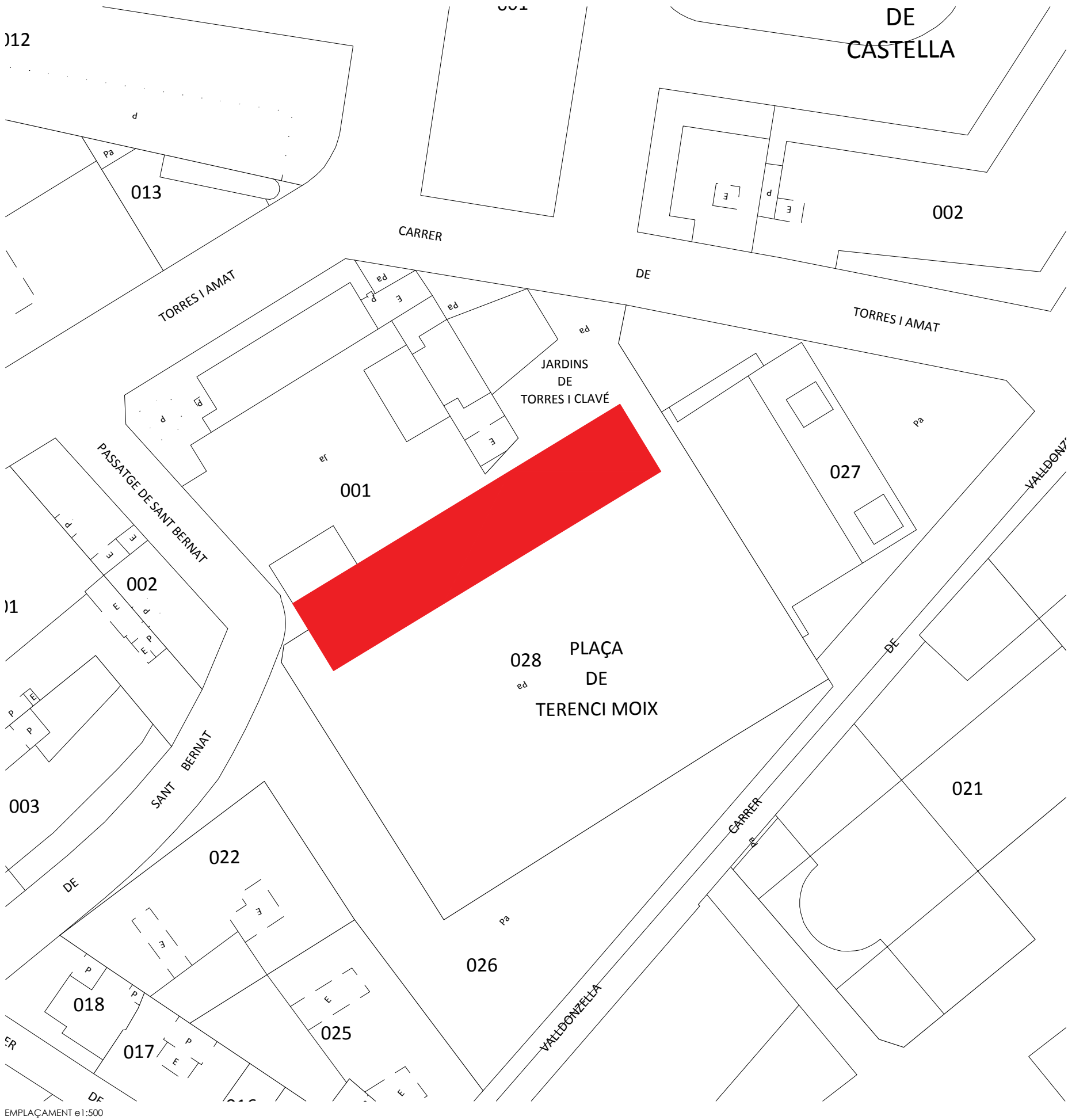
Jordi Ros Ballesteros - Jordi Sutrias Figueras, arquitectes

LOCALITZACIÓ

ÍNDEX PLÀNOLS

- 01- LOCALITZACIÓ-EMPLAÇAMENT
- 02- PROPOSTA PLANTA BAIXA
- 03- PROPOSTA PLANTA PRIMERA-SEGONA
- 04- PROPOSTA PLANTA TERCERA-QUARTA
- 05- PROPOSTA SECCIÓ - SUPERFÍCIES
- 06- IMATGE EXTERIOR 1
- 07- IMATGE EXTERIOR 2

EMPLAÇAMENT e1:500

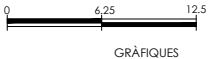
AUTORS:

JORDI ROS i BALLESTEROS - JORDI SUTRIAS FIGUERAS, arquitectes

TÍTOL :

ESTUDIS PREVIS PEL NOU CAP AL RAVAL

ESCALES:
DIN-A3 1/500
DIN-A1 1/250
ORIGINALS

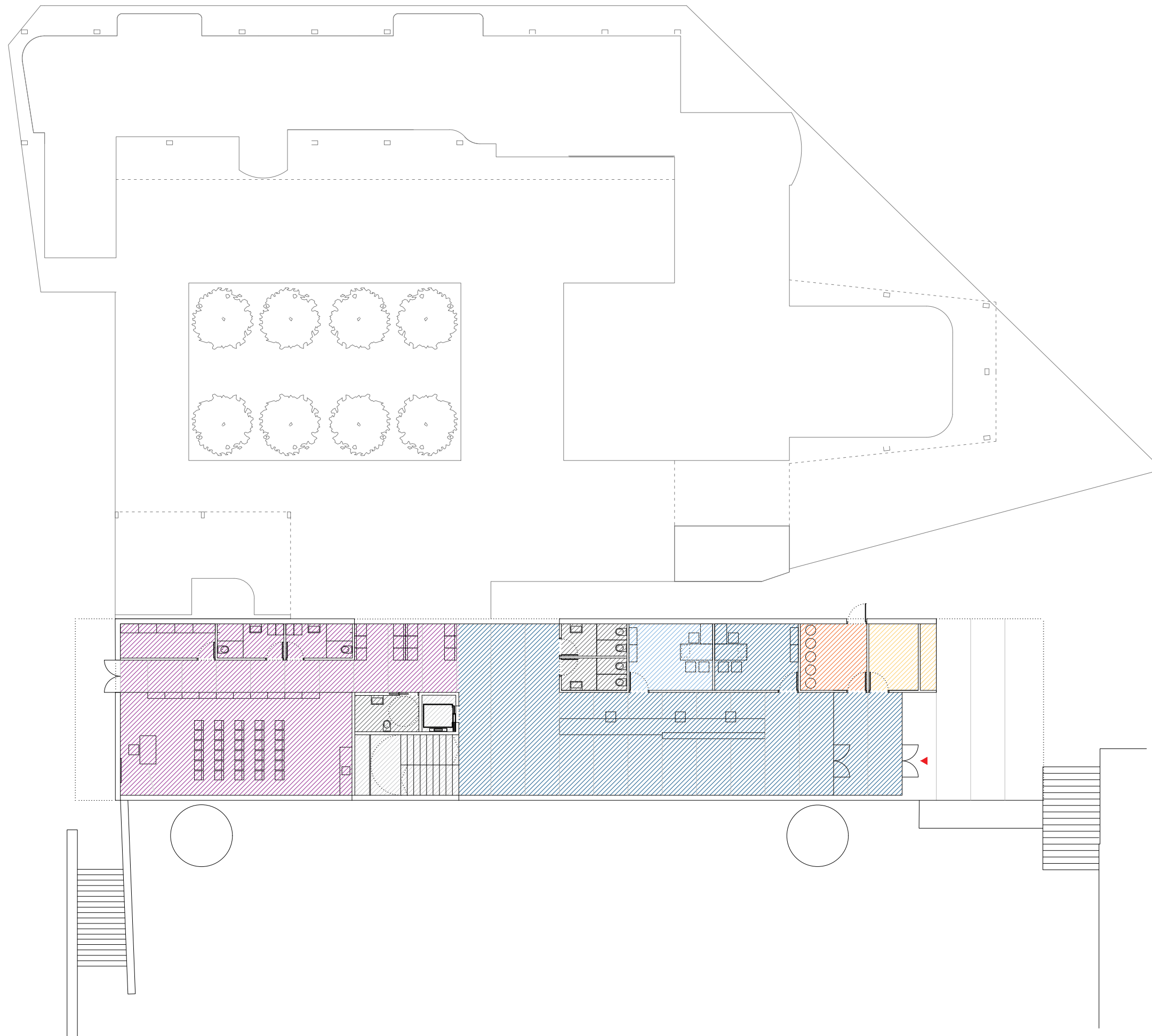

NOM DEL PLÀNOL:

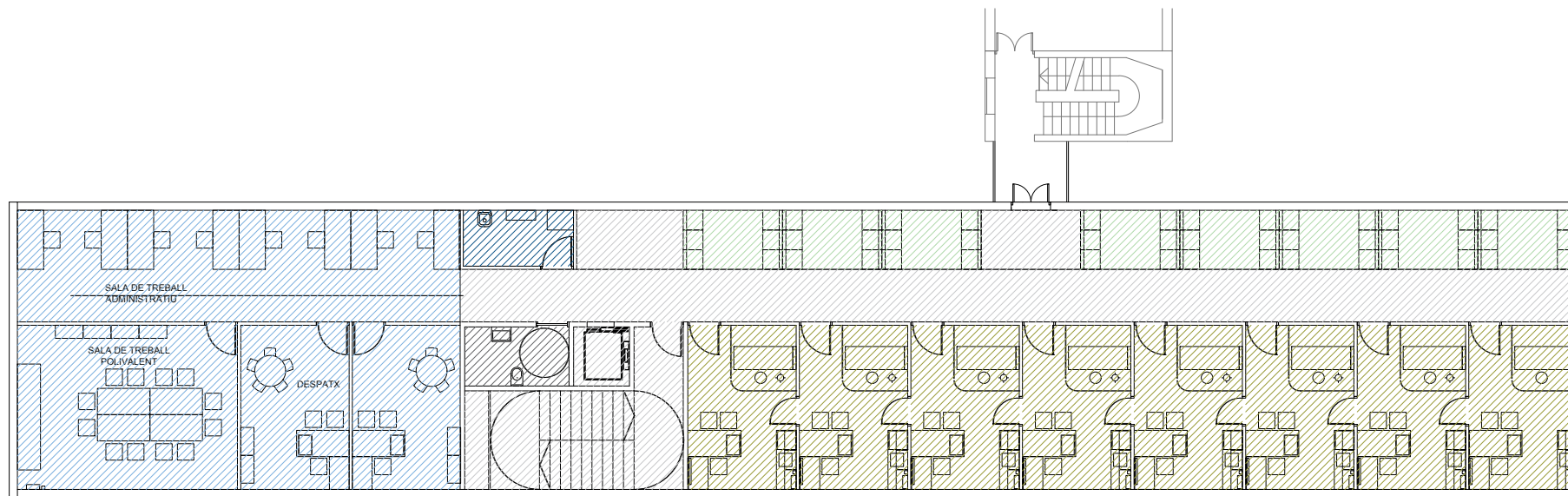
LOCALITZACIÓ-EMPLAÇAMENT

DATA:

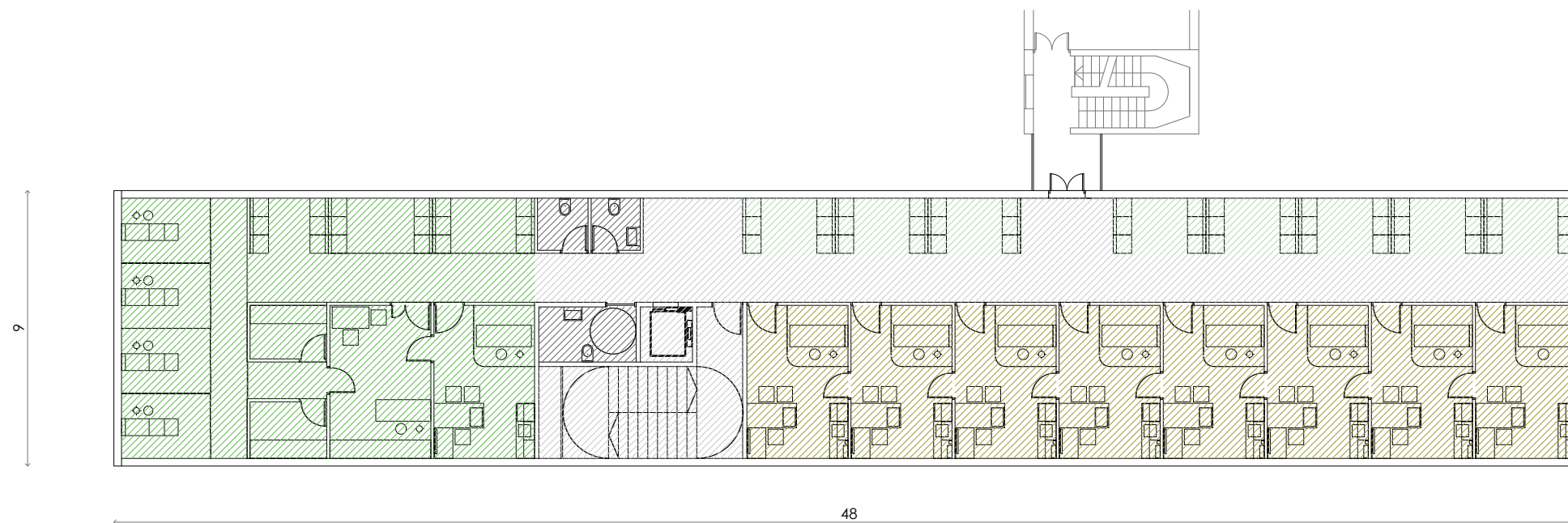
GENER 2019

PLANTA BAIXA		
	ÀREA ENTRADA	129,10 m²
	ÀREA ADMINISTRATIVA	13,70 m²
	ÀREA D'ACTIVITATS COMUNITÀRIES	114,00 m²
	ÀREA D'INSTAL·LACIONS	10,73 m²
	SERVEIS PÚBLICS	16,12 m²
	NUCLI COMUNICACIONS CIRCULACIONS	18,52 m²
TOTAL PLANTA BAIXA		302,17 m²

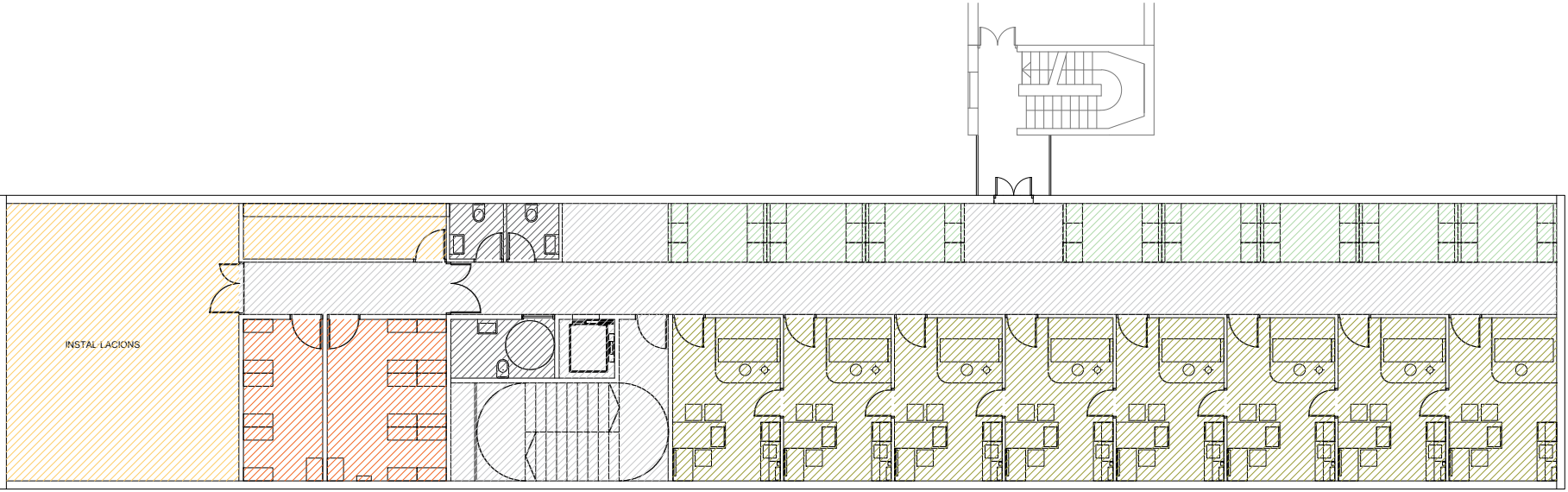

PLANTA SEGONA		
	ÀREA ADMINISTRATIVA	112,61 m²
	ÀREA ENTRADA	5,70 m²
	ÀREA ASSISTENCIAL - CONSULTES	132,00 m²
	ÀREA ASSISTENCIAL- ESPERES	44,00 m²
	SERVEIS PÚBLICS	5,72 m²
	NUCLI COMUNICACIONS CIRCULACIONS	91,85 m²
TOTAL PLANTA SEGONA		391,88 m²

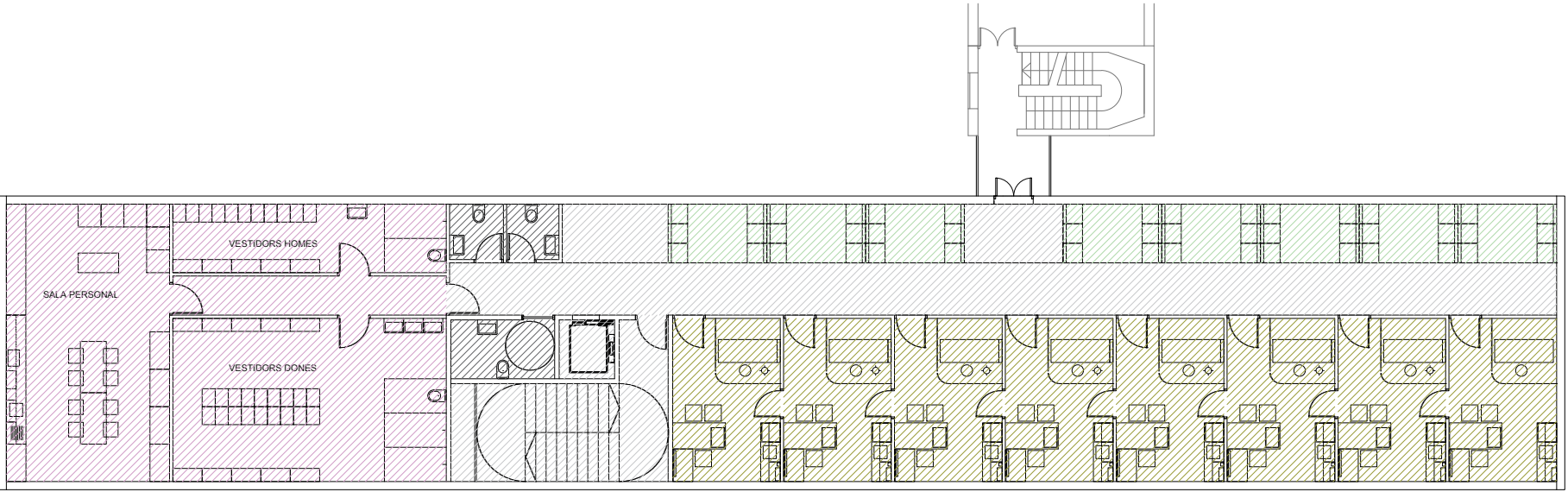

PLANTA PRIMERA		
	ÀREA D'ATENCIÓ NO PROGRAMADA	112,00 m²
	ÀREA ASSISTENCIAL - CONSULTES	132,00 m²
	ÀREA ASSISTENCIAL- ESPERES	44,00 m²
	SERVEIS PÚBLICS	11,26 m²
	NUCLI COMUNICACIONS CIRCULACIONS	91,85 m²
TOTAL PLANTA PRIMERA		391,11 m²

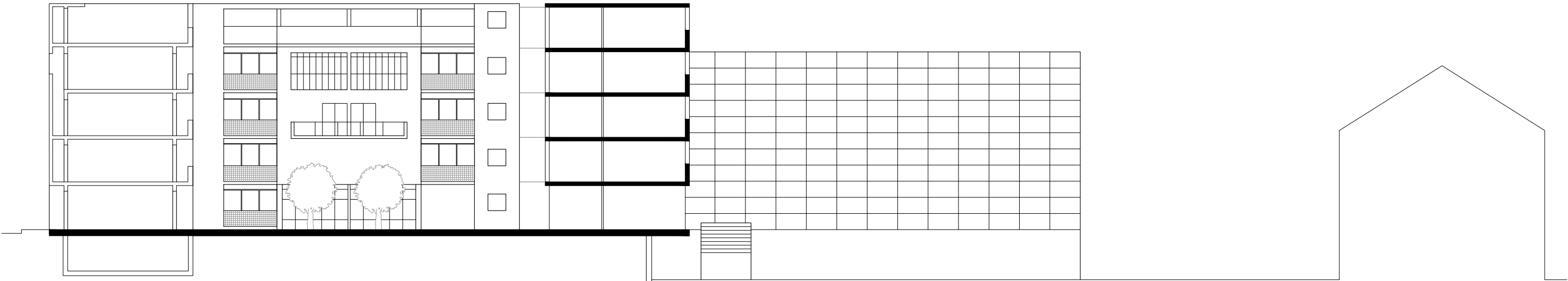

PLANTA QUARTA		
	ÀREA D'ENMAGATZEMATGE	112,61 m²
	ÀREA D'INSTAL·LACIONS	5,70 m²
	ÀREA ASSISTENCIAL - CONSULTES	132,00 m²
	ÀREA ASSISTENCIAL- ESPERES	44,00 m²
	SERVEIS PÚBLICS	5,72 m²
	NUCLI COMUNICACIONS CIRCULACIONS	91,85 m²
TOTAL PLANTA QUARTA		391,88 m²

PLANTA TERCERA		
	ÀREA PERSONAL SANITARI	112,41 m²
	ÀREA ASSISTENCIAL - CONSULTES	132,00 m²
	ÀREA ASSISTENCIAL- ESPERES	44,00 m²
	SERVEIS PÚBLICS	11,26 m²
	NUCLI COMUNICACIONS	91,85 m²
TOTAL PLANTA TERCERA		391,52 m²

SECCIÓ e1:250

QUADRE RESUM SUPERFÍCIES

	PROPOSTA	PROGRAMA (25.000 h)
ÀREA ENTRADA	134,80 m²	118,00 m²
ÀREA ADMINISTRATIVA	126,31 m²	107,00 m²
ÀREA D'ATENCIÓ NO PROGRAMADA	112,00 m²	99,00 m²
ÀREA D'ACTIVITATS COMUNITÀRIES	114,00 m²	88,25 m²
ÀREA PERSONAL SANITARI	112,61 m²	105,00 m²
ÀREA D'ENMAGATZEMATGE	40,89 m²	38,00 m²
ÀREA D'INSTAL·LACIONS	81,90 m²	100,00 m²
ÀREA ASSISTENCIAL - CONSULTES	528,00 m²	
ÀREA ASSISTENCIAL- ESPERES	176,00 m²	704,00 m²
SERVEIS PÚBLICS	55,62 m²	39,00 m²
NUCLI COMUNICACIONS CIRCULACIONS	396,10 m²	495,00 m²
TOTAL SUPERFÍCIE ÚTIL	1867,14 m²	1909,00 m²

	PB	302,17 m²
	P1	391,11 m²
	P2	391,88 m²
	P3	391,52 m²
	P4	390,46 m²
TOTAL SUPERFÍCIES		1.867,14 m²

AUTORS:

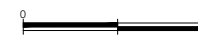
JORDI ROS i BALLESTEROS - JORDI SUTRIAS FIGUERAS, arquitectes

TÍTOL:

ESTUDIS PREVIS PEL NOU CAP AL RAVALL

ESCALES:

ORIGINALS

GRÀFIQUES

NOM DEL PLÀNOL:

IMATGE EXTERIOR 2

DATA:

GENER 2019

07